

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

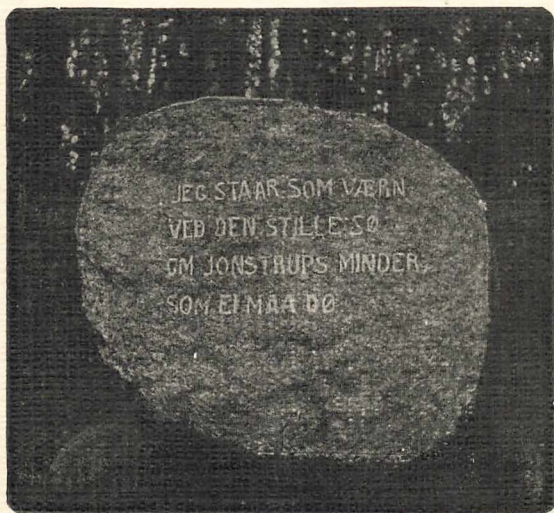
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

JONSTRUPBOGEN

13DE BIND

1 9 3 6

REDIGERET AF R. C. MORTENSEN

KØBENHAVN

JONSTRUPSAMFUNDETS FORLAG · ORDRUPHØJVEJ 24
(WILH. THOMSEN) CHARLOTTENLUND

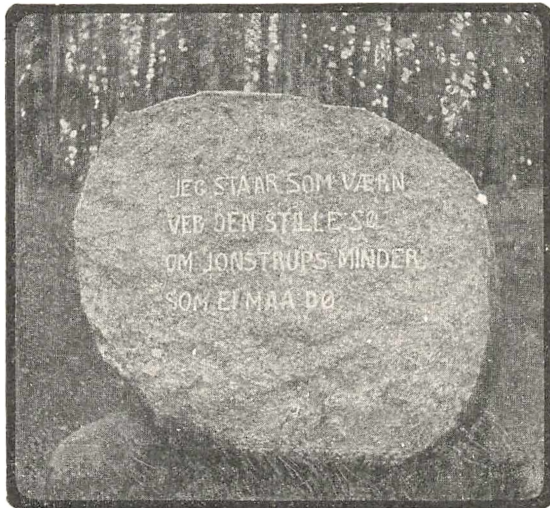
1936

JONSTRUPBOGEN

13DE BIND

1 9 3 6

REDIGERET AF R. C. MORTENSEN

KØBENHAVN

JONSTRUPSAMFUNDETS FORLAG · ORDRUPHØJVEJ 24
(WILH. THOMSEN) CHARLOTTENLUND

1936

JONSTRUP

FRA FEBRUAR 1934 TIL SOMMERFERIEN 1934

Efter Seminarie-Elev *Johannes Schiøtt Eliassen's* Oplysninger.

FREDAG d. 9. Marts var III. Klasse indbudt af Forstanderen, som gerne vilde tale med Eleverne om Arbejdet i denne Klasse, som er den første under den nye Seminarieordning, og hvis Arbejde derfor former sig noget anderledes end i tidligere Aar. Efter at man havde drukket Kaffe læste Forstanderen af Knudsens og Wergelands Værker.

Det jonstrupske Sangkor var Torsdag d. 15. paa Dyssegaards-skolen i Gentofte ved et Forældremøde med ca. 600 Deltagere. Koret havde vældig Succes. Bagefter var Koret indbudt til Kaffe.

Ved Diskussionsklubbens Diskussion d. 16. paa II. Klasse indledte Hr. Lindberg Emnet »Beherskelse«. Ca. 50 Borgere var mødt op. Diskussionen var meget livlig og interessant.

Professor Vilh. Andersen, der hvert Aar kommer en Tur til Jonstrup, læste om Aftenen Onsdag d. 21. op for en Masse Mennesker, der var forsamlet paa Musiksalen. Professor Andersen læste af Jonas Lies Værker, efter først at have givet nogle Bemærkninger om Jonas Lie. At det var en meget fornøjelig og interessant Aften, behøves næppe at siges.

Efter Diskussionsklubbens Opfordring læste Hr. Kejser op paa Dagligstuen om Aftenen, Fredag d. 6. April. Mange Elever havde indfundet sig for at høre den udmærkede Oplæsning af Leck Fischers »Kontorfolk«.

Forstanderen, der har været paa Island i Foraaret, fortalte efter Diskussionsklubbens Ønske om sin Islandsfærd, Torsdag d. 19. om Aftenen paa Dagligstuen. Mange interesserede Borgere

var mødt op. Bagefter drøftede man Planerne om en Stortur til Færøerne.

Den store Jubilæumsfest for Hr. Steensens 40-Aars Virksomhed her paa Seminariet fandt Sted d. 28. April.

Fredag d. 4. Maj og Tirsdag d. 8. havde vi Besøg af nogle Rigsdagsmænd, der var herude for at efterse det gamle Seminarium i Anledning af det i Folketinget fremsatte Forslag om nogle Seminariers Nedlæggelse. — I denne Tid, hvor det saa sort ud for Jonstrup, udarbejdede nogle Elever efter meget energisk Arbejde en Protestskrivelse mod at blive flyttet til Vordingborg. Den blev underskrevet af næsten alle Elever, og forelagt Landstinget, Radioavisen og alle større Blade i København og paa Sjælland.

Statsskolen i Birkerød indbød til en Fodboldkamp d. 8. Maj. Efter en spændende og livlig Kamp vandt Birkerød 5—4.

Den 14. Maj begyndte den skriftlige Eksamen af første Del. III. Klasse fortsatte med almindelig Skolegang.

Tirsdag d. 5. Juni var Sangkoret i Værløse for at synge ved en Basar paa »Hareskovhvile«.

Under Ledelse af Hr. Kejser var III. Klasse i Hillerød for at bese det skønne Frederiksborg Slot Fredag d. 8. Juni. Det var en meget interessant Tur.

Mandag d. 11. Maj begyndte Spiredimis. — III. Klasse var til Prøve i Tysk og Dagen efter i Engelsk. Det var den eneste rigtige Prøve III. Klasse havde. Da den var overstaet, fik Klassen fjorten Dage til Besvarelse af en Aarsopgave.

I Tiden fra d. 18.—28. Juni var den nye III. Klasse paa Feriekolonien »Kongsøre« ved Holbæk Fjord. Ledere var Hr. Hauch og Hr. Lindberg. Skønt Vejret var daarligt, blev det en fornøjelig og lærerig Tur. Man foretog geografiske og naturhistoriske Ekskursioner og dyrkede megen Idræt.

Den 28. Juni var Spiredimis forbi. Den nye III. Klasse vendte hjem fra »Kongsøre«, og den gamle III. skulde aflevere Aarsarbejdet. Skoleaaret 1933—34 var forbi, og det var Sommerferie.

Om Aftenen var alle derfor i mægtig Humør til at holde Sankt Hansfest. — Denne formede sig omtrent som i tidligere Aar. Kl. 19,45 blev »Tyredjævelen« fanget, og Kl. 20 begyndte man

at danse i den smukt pyntede Gymnastiksal. Kl. 22 blev »Tyredjævelen« brændt. — Det var en rigtig Midsommeraften. Ved det skønne Baal blev der baade talt og sunget. Bagefter dansede man igen, og Kl. 24 sluttede den vellykkede, meget muntre Fest med Kaffe paa et af Pensionaterne. — Det varede imidlertid længe, inden der faldt Ro over den gamle Borg, men det var jo ogsaa Sommerferie.

Næste Dag mødte de nye Elever til Optagelsesprøve. Der var ni, men kun seks fik Lov til at blive optaget.

Tirsdag d. 3. Juli Kl. 10 afrejste fra København med »Sleipner« Forstander Arne Møller med Frue, to Døtre og en Søn, samt Seminariets Lærerinde og 21 Seminarieelever. Under de første Dages Sejlads led mange af Søsye; men derefter blev Vejret fint. Torsdag Aften lagde Skibet til Ankers uden for Leith, og næste Dag blev det skønne og ejendommelige Edinburg beset. Om Aftenen gik Rejsen videre mod dens Maal: Færøerne. — Hertil kom vi Søndag Eftermiddag. Under Sangen: »Eg oyggjar veit . . .«, sunget af vort Sangkor, lagde »Sleipner« til Kajen i Thorshavn, hvor mange Mennesker var mødt op for at modtage os. Efter en kort Velkomsttale af Provst Dahl blev vi indkvarteret enkeltvis eller parvis hos Borgere i Byen. Hos dem skulde vi bo i en Uge, og man kan ikke nok med Ord sige, hvor gæstfrie og venlige disse Færinger var for os. Vi levede i en Overdaadighed hele Tiden.

Fra Thorshavn blev der hver Dag foretaget Ture ud til de forskellige Øer. At berette om alt, hvad der blev set, er uoverkommeligt. Meget blev der set, og hvor vi end kom hen, modtog Færingerne os med største Gæstfrihed og Venlighed. Hvor vi end kom hen, blev vi trakteret med Smørrebrød, Kaffe eller Middag.

Der blev aflagt Besøg paa Suderø, i Tværaa og Trangisvaag, hvor Kulminer blev iagttaget, Vaag og Lobra med Hvalkogieriet, paa Nolsø og paa Nordøerne i Fuglefjord og Klaksvig, paa Vaagø i Midvaag, Sørvaag, hvorfra man foretog en lille Sejl tur til det flotte Tindholm, og Sandvaag. Endvidere blev den gamle Kirkeruin i Kirkebø beset. — Forstander Møller holdt Onsdag

Aften et Foredrag i »Sjonleikarhusið«. — Fredag Aften var der det samme Sted lavet et glimrende Bal til Ære for os.

Sidste Dag, Lørdag, vi var paa Færøerne, indbød Byraadet os alle sammen med vore Værter til en Sammenkomst i Biblioteket. Ved denne Lejlighed, hvor der blev serveret Kaffe, blev der holdt mange Taler. Forstander Møller takkede Færingerne for alt det gode, de havde gjort for os. Endvidere blev der talt af flere Byraadsmedlemmer og mange andre.

Lørdag Aften sejlede vi hjemad med »Lyra«, der gik til Bergen, hvor vi om Mandagen tog Afsked med Forstanderen paa det smukke Fløifjeld. Forstanderen vilde blive nogen Tid i Norge, medens vi gav os paa Vej til Oslo, nogle med Tog, andre »til Fods« og enkelte prøvede at cykle. Lidt efter lidt naede alle i god Behold hjem. — Ikke mindst Hjemrejsen var vidunderlig.

Det var en herlig Tur i alle Henseender. Den færøske Natur og det færøske Folk vil vi sent glemme.

(August 1934).

FESTEN FOR LUNDDAHL

AFHOLDT FREDAGEN DEN 1. MARTS 1935

DET var en smuk Tanke, J. B. Østergaard fik: at vi skulde samles med Lunddahl for at bringe ham vor Tak for, hvad han har været for os. Lunddahls Ridderlighed og Finhed vil altid staa som et lysende Eksempel for alle, der har kendt ham. Men ikke alle forstod ham, mens de gik paa Seminariet: mange var for unge og uudviklede til at fatte hans Storhed. Den viste sig blandt andet i, at han havde et saadant Overskud af Kærlighed til Menneskene og Tro paa det gode, at han kun kunde tro det bedste om alle, som han kom i Berøring med. Et mere beskedent og pligtopfyldende Menneske har aldrig eksisteret. Og saa angst han var for at komme til at gøre Nogen Uret! Forstod vi ikke alt dette som unge, har vi lært at forstaa det senere. Østergaard henvendte sig til Skoleinspektør Boolsen i København, og Boolsen blev Sjælen i Arrangementet. Da Festaftenen kom, var Repræsentanter fra 23 Aargange og Lunddahls gamle Kolleger fra Seminariet forsamlede. Naar Festen ikke blev holdt paa Lunddahls 80-Aars Fødselsdag, skyldes det, at denne falder midt i Sommerferien (14. Juli). Gammel saa Lunddahl ud, da han traadte ind i Salen, og svag. Den gamle Gardist var blevet saaret paa Valpladsen. Alderens Angreb havde mærket ham. Men Aanden var lige klar og ukuet.

Ved Bordet bød *Boolsen* Velkommen, og *Østergaard* talte for Lunddahl: I gamle Dage var der paa Jonstrup et svælgende Dyb mellem Lærere og Elever, men med Lunddahl kom den nye Tid, den mere demokratiske Tid, da Eleven frit kunde henvende sig til Læreren. Lunddahl var en dygtig Lærer i sine

F'ag: Dansk og Historie. Han havde nøje Kendskab til jydsk og sjællandske Dialekter, og altid var hans Undervisning aktuel; selv som gammel fulgte han nøje med i, hvad der skete ude i Verden. Vanskeligt stillede Elever havde altid en Ven i Lunddahl. Naar vi er saa mange samlede her, er det et Bevis for, hvor afholdt han var — og er!

Efter denne Tale blev Sangen »For Jonstrup« afsunget:

Melodi: Høje Nord.

Gamle Mor! hørt din Røst
 mindes atter vi din Stue;
 thi den sluktes ej, den Lue,
 du optændte i vort Bryst.
 Nej, den brænder end herinde,
 lyser varmt paa al vor Vej —
 Skønne Minde
 om vor Ungdomsdag hos dig!

Glade Tid, da du der
 bænked' os i dine Sale,
 rusted' ved din djærve Tale
 os til Livets strenge Færd!
 Tak for dine Skoves Skygge,
 for det muntre Vennekor,
 for al Lykke
 ak, som alt for hastig fo'r.

Gamle Mor! Hør vor Sang!
 Højt den bruser dig i Møde,
 Stemmer ru og Stemmer sprøde
 alle dog med sønlig Klang.
 Og med os den ej skal tie —
 naar vort Løb er længst forbi,
 nye Slægter
 synger bedre den end vi.

J. B. Østergaard.

Forhenværende Forstander *Bredstrup* fortalte, hvordan han havde lært *Lunddahl* at kende 17 Aar før han traf ham: Hos en Kateket saa *Bredstrup* et Billede af Studenterne fra Metropolitan-skolen Anno 1872. Her var *Lunddahl* med, og allerede da gjorde han Indtryk paa *Bredstrup*. Da *Bredstrup* kom til *Jonstrup*, blev han modtaget af *Lunddahl*, som dengang var Inspektør. Da de kom ind i *Lunddahls* Stue, saa *Bredstrup* straks paa Væggen Studenterbilledet fra 1872. Under den paafølgende Tur rundt paa Seminariet sagde *Lunddahl*: Skaan den gamle Mand! Dette var typisk for *Lunddahl*! Med vemodigt Lune berettede *Bredstrup*, at han en Dag modtog et Brev til »Herr forhenværende *Stig Bredstrup*«!! Ja, vi er forhenværende, fortsatte *Bredstrup*, og derfor gaar Tankerne tilbage. Jeg kan bringe en Hilsen fra *Lunddahls* gamle Stuer, som jeg har staaet i i Dag, og jeg maa mindes Fru *Lunddahl* — hun var dygtig, hyggelig og en skarp Iagttaget med Humør, Lune og Hjerte. Lad os rejse os stille op i Mindet om Fru *Emma*!

Herefter talte *Lunddahl*, og det var Aftenens store Oplevelse. En gammel Herre saa tilbage over et langt Liv og gjorde sine Erfaringer op, og som den ufattelig beskedne Mand, han er, kom han til det Facit at det var ham, der havde Grund til at takke. Roligt og klart talte han, aldrig har hans Ord været mere gribende, og aldrig har han vist haft opmærksomme Tilhørere. Han mindedes, hvordan han kom til *Jonstrup* for 48 Aar siden af Lyst til at have voksne Elever. — Jeg ønskede at komme til at paavirke mine Elever, sagde han. Men en Paa-virkning kan ske paa en paagaaende Maade; jeg ønskede at komme til at paavirke Eleverne indirekte og at være til Rede med Hjælp og Erfaringer.

At dette i en sjælden Grad lykkedes for *Lunddahl*, og at han i mange Henseender vil staa som et Forbillede for os, ved vi alle.

Seminarielærer *Steensen*, i Anciennitet den ældste Lærer paa *Jonstrup*, mindedes, hvordan Herr og Fru *Lunddahl* tog imod ham og hans Hustru, da de kom til *Jonstrup*, og gjorde det paa en saadan Maade, at de straks befandt sig godt. Tak for godt Kollegaskab, Naboskab og Venskab i mange Aar!

Herefter blev Sangen »For Jubilaren« sunget.

Melodi: Unge Genbyrds Liv —

Otti Aar er mange Dage,
skuer man i Livet frem.
Ser man derimod tilbage,
er det let at tælle dem.
Tidens Bølge hurtigt skyller
al vor Gerning sporløs hen.
Som du ser i Dag, dog tryller
Mindet Daaden frem igen.

Lærerkaldet vandt dit Hjerte
lige fra din Ungdoms Vaar.
Og du slap det først med Smerte
under oldinghvide Haar.
Hver en Dag du trolig nytted'
til at øge Kundskabs Pund,
og taknemlige vi lytted',
naar du viste os dit Fund.

Thi paa Modersmaalets Marker
som i Sagas grønne Lund,
blandt de gamle Patriarker
vandred' du paa sikker Grund.
Du det bedste vilde bringe,
styrke os til Livets Strid.
Ingen Lærling var for ringe
for din Omhu og din Flid.

Og du var ej blot vor Lærer,
men du var en trofast Ven.
Derfor vi i Dag dig bærer
højlydt al vor Hyldest hen.
Vi er faa kun af de mange,
der, den lange Tid til Trods,
dig nu priser tusind Gange
for dit Dagværk mellem os.

J. B. Østergaard.

Ved Bordet herskede den fornøjeligste Stemning. Mange var komne langvejs fra, og da man sad til Bords efter Aargang, traf alle Bekendte. Fra alle Sider hørte man Udtryk for Glæde over Gensyn: Næh, er det Dig! Ser Du saadan ud nu! Du, kan Du huske dengang — osv. — Mange af Lunddahls gamle Elever tog Ordet for at takke ham; der blev baade sagt alvorlige Ting og fortalt muntre Anekdoter, og ofte lød det: vi forstod Dem ikke rigtigt, da vi var Elever, men senere er det gaet op for os, hvad De har betydet for os.

Inspektør *Benzon* (Jonstrup), skildrede Lunddahl som den fødte Gentleman: Da Boolsen før opfordrede Lunddahl til at blive siddende, lød en Røst: Det gør han aldrig! Nej, man kan ikke forlange af en Gentleman, at han ikke er gentlemanlike.

»Dit Hjerte, min Søn, er adelig født,
til at adles det ikke trænger!«

K. A. Nielsen, den eneste tilstedeværende fra Aargang 1887: Vi fik ikke lært Lunddahl rigtig at kende paa Jonstrup, og vi var vist ikke altid saa gode, som vi burde have været. Senere lærte vi, at vi havde meget at sige Tak for og meget at bede om Undskyldning for. (Lunddahl: Det ved jeg ikke af!) Lunddahl kendte og huskede alle, og han omfattede os med en Kærlighed og Venlighed, som vi ikke altid forstod; men da han engang besøgte mig i min Skole i Espergærde, gik det fuldtud op for mig, hvad han havde betydet for Jonstrups Elever.

Ligesom forrige Taler mente Museumsdirektør *Peter Holm*, Aarhus, at de ganske unge ikke forstod at værdsætte Lunddahl. Med meget Lune fortalte han om, hvordan hans Interesser i Jonstrupertiden mere gik i Retning af det kunstneriske end det videnskabelige, hvilket blandt andet viste sig i hans Tilbøjelighed til at portrættere Lunddahl og Beyerholm! Hans Kundskaber i Dansk kunde derfor have været større, end de blev. Ikke desto mindre lykkedes det ham til Eksamen (idet han citerede Lunddahls Noter) at imponere Professor Rasmussen i den Grad med en kritisk Vurdering af den unge Oehlenschläger, at Professoren udbød: De har sandelig givet mig et nyt Syn paa Oehlenschläger! Da Holm fortalte Lunddahl, at han havde

faaet mg+ og tilføjede, at det var mere, end han havde ventet. svarede Lunddahl stilfærdigt: Ogsaa mere, end jeg havde ventet!

For anden Gang tog *Lunddahl* Ordet, og han fremdrog en Række Erindringer, der alle vidnede om hans Kærlighed til Lærergerningen og hans Forstaaelse af Eleverne. Morsomt fortalte han om den aarlige Skovtur, og hvorledes Økonomens Vogn kørte Punschen ud og Lærerne hjem. Ved flere Lejligheder havde Eleverne efter vanskelige Situationer, der kunde have givet Anledning til Demonstrationer, ved deres Holdning og Optræden givet Lunddahl et Tillidsvotum. Adam Homos Forfatter siger et Sted, at enhver Skribent, som det er værd at læse, gav sin egen Tid en Næse. Men: man skal ogsaa se det gode, der er i Tiden. Da Lunddahl var kommen til København, kom han til at undervise et Hold unge Piger paa de kommunale Fortsættelseskursus; det interesserede ham at konstatere, hvor meget disse Elever, der i de fleste Tilfælde stammer fra Samfundets bredere Lag, har tilfælles med Bourgeoisiets unge Piger trods den Forskel, der baade i legemlig og aandelig Henseende er imellem dem. Skønt udgaaede fra forskellige Kredse har de samme Fremtidsmuligheder, og hos begge havde han mødt samme Velvilje og Honnethed.

I en Kronik skrev Ussing engang, at han havde Tillid til Arbejderklassen. Det samme erklærede Lunddahl at have, og i Tilknytning hertil fortalte han, at han engang traf en gammel Skolekammerat, som han ikke havde set i 60 Aar. Denne Mand havde indtaget en overordnet Stilling i Frederiksberg Sporvejsselskab, og fra sin Virksomhed her havde han mange smukke Erindringer. Engang modtog han saaledes en Deputation fra Arbejderne, der bad om hans Støtte i en bestemt Sag. Som Forholdene laa, kunde han dog ikke hjælpe dem, men maatte sige Nej til deres Anmodning. Efter at han havde givet dem Afslag, overbragte Deputationens Formand ham en Hilsen fra Arbejderne og udtalte, at de vidste, at han gerne vilde hjælpe dem. Det er godt, naar der er Tillid mellem høje og lave. Lad os drikke et Glas paa, at vi maa bevare Troen paa Menneskene!

Benzon belyste *Lunddahls* Retsindighed og Finhed, og Conservator *Manniche* fortalte om, hvordan han engang havde fanget nogle Hejreunger og Svaneunger. Hejrerne fodredes med Hønsæg og Svanerne med Andemad, som Spirerne maatte hente i Ballerup Gadekær og bære hjem i en Sæk. Tilsidst forbød Forstanderen Menageriet, men — noget af det beholdt han dog. — At *Lundahl* kunde være slagfærdig, mindede *Manniche* om ved at erindre om følgende: Der var i en Dansktime Tale om, at Navneord i Sæmmensætninger kan skifte Køn, og *Manniche* skulde nævne et Eksempel herpaa; det kunde han: En Rødsæg! Ja, sagde *Lunddahl* omgaaende: Og en Flødeskæg! —

Der indløb til Festen en Mængde Telegrammer. De blev oplæst af Inspektør *Boolsen*, og Klokkeren blev halvtolv, før man brød op. *Boolsen* og jeg fulgte *Lunddahl* hjem. Han var meget træt, og det kneb med at komme ind i Bilen og ud af den igen — men *Lundahl* var meget glad over Aftenen. Næste Dag besøgte jeg ham for at se, hvordan han havde det. Jeg traf ham i bedste Velgaaende, og vi repeterede Aftenen sammen.

Som en Indbydelse til den ovenfor omtalte Fest havde der i »Folkeskolen« og i »Københavns Kommuneskole« været indrykket en saalydende Annonce: Jonstruppere! Seminarielærer *Lunddahl* fyldte i Sommer 80. I den Anledning har en Kreds af hans gamle Elever besluttet at fejre ham ved en lille Fest i Frederiksberg Selskabslokaler, Allégade 10, Fredag den 1. Marts Klokkeren 19. Koldt Bord. Øl. Kaffe og Punsch, circa 7 Kroner pro persona. Meddelelser om Deltagelse bedes sendt til Skoleinspektør *Boolsen*, Skolen i Stevnsgade, København N. inden den 20. Februar. *Arild Ebbe*, *H. C. Jensen*, *A. Lasthein*, Kommunelærere. *H. H. Stevnshøj*, Viceskoleinspektør. *Detleff Boolsen*, *V. Mathiasen*, *A. Illemann*, *J. P. Olsen*, *Arkil (Helsingør)*, *Højrup (Nyborg)*, Skoleinspektører. Forhenværende Kommuelærer *J. B. Østergaard*, *Holte*. Direktør *Jørgen Andersen*, *Svinninge*. Museumsdirektør *Peter Holm*, *Aarhus*.

H. C. Jensen.

Dimitteret 1912.

STEENSENS 40 AARS JUBILÆUM

1894 — 28. April — 1934

Meddelt paa Grundlag af Beretninger, der er indsendt fra
Eleverne *Johannes Schiøtt Eliassen* og *K. G. Sørensen*.

DET var, som selv Naturen manede til Fest, da Flaget blev hejst paa Jonstrup Seminarium den 28. April 1934. Det var en herlig Foraarsdag med skinnende Sol, med friske, lysegrønne Bøge i Jonstrupvang og med Aarets første Svaler, der sendte deres muntre Kvidren ud over den gamle Borg. En bedre Dag end denne kunde ikke tænkes som Ramme for Hr. Steensens 40-Aars Jubilæumsdag; den Dag, vi skulde anvende til at hylde en afholdt Lærer for hans trofaste Arbejde paa Jonstrup gennem 40 Aar.

Dagen var imødeset af Seminariets nuværende Elever med meget stor Spænding, for man vidste, der vilde blive Rykind paa denne Dag; og alle vilde gerne være med til at hylde Hr. Steensen og bringe deres Tak.

Da der var sunget Morgensang, stillede Eleverne op til Fane-marche i Borggaarden for at gaa over og vække Jubilaren og overbringe ham deres Lykønskning. Da de i al Stilhed havde taget Opstilling paa Græsplænen i Haven foran Villaen, istemmede Sangkoret »Den gamle Borger«, og da den var forbi, traadte Steensen med et stort Smil og med udbredte Arme ud paa Altanen, idet han sagde: »God Morgen! Her er den gamle Borger!« Men Steensen maatte ned i Stuen for at modtage Elevernes Lykønskning. Ivar Koefoed overrakte ham derpaa en Buket røde Roser og en Adresse med alle Elevernes Navne, idet han takkede Steensen for hans store Arbejde og den store Indderlighed, hvormed han gaar op i Arbejdet det for sine Elever.

Tilslidst udbragte Koefoed et Jonstrupperleve for Jubilaren, og syngende den jonstrupske Nationalsang gik Eleverne tilbage for at modtage to Timers Undervisning. Resten af Dagen var Fridag.

Dette var første Del af den store Fest. Den næste Del var henlagt til Musiksalen, der var pyntet med Bøgeløv. Da Klokkeren var 15½, var Musiksalen fyldt med festklædte Mennesker. Baade nuværende og gamle Elever var mødt op i stort Tal, og blandt de tilstedeværende saas desuden Professor N. A. Larsen og forhenværende Seminarielærer Lunddahl.

Da alle havde faaet Plads, kom Hr. Steensen, fulgt af Forstander Møller, og Fru Steensen fulgt af »Gamle Fatter«. Derpaa spillede Organist Ribers og hans Søn firehændigt en Festmarche, som var komponeret i Dagens Anledning af Ribers. Herefter steg Forstander Arne Møller op paa Talerstolen for at overbringe Steensen Seminariets Hyldest. Da Forstanderen var færdig, talte ogsaa »Gamle Fatter«, Stig Bredstrup, der i mange Aar har arbejdet sammen med Steensen.

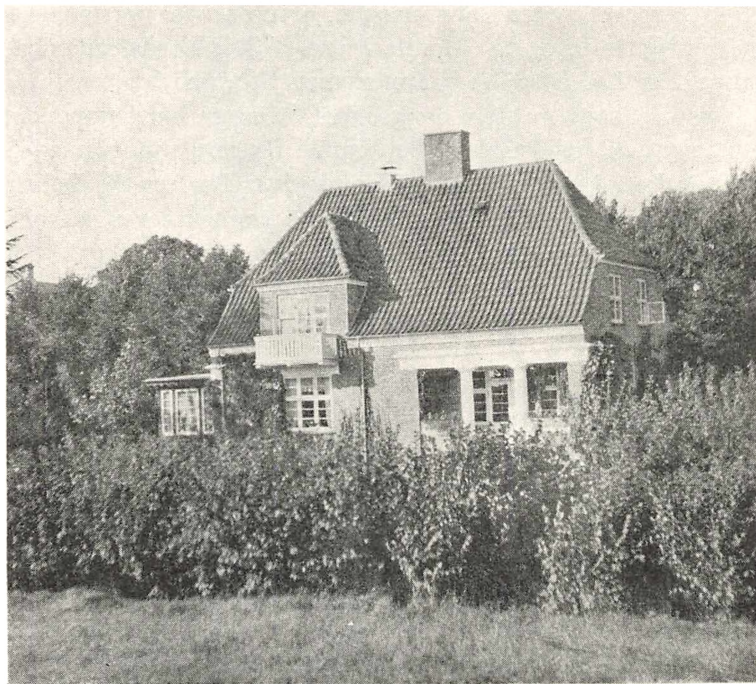
Sangkoret sang nu flere Sange, som Steensen har komponeret eller udsat, og tilslidst blev »Den gamle Borger« sunget, medens alle stod Ret. Derefter bragte Skoleinspektør Boolsen fra København Steensen en Hilsen og Tak fra de gamle Elever og overrakte ham en særdeles smuk Adresse fra dem.

Endnu en Hilsen (med en Buket røde og hvide Roser) kom fra det sjællandske Folkekor, overbragt af Førstelærer Kofoed, Hvalsø.

Herefter takkede Steensen for al den Hæder, der var vist ham, og som sidste Del af den højtidelige Fest sang alle »Fred hviler over Land og By« paa Steensens egen Melodi og med firhændigt Flygelakkompagnement. En Del tog nu hjem, mens Resten blev for at deltage i den store Souper paa Elevernes »Dagligstue«, hvor der var dækket op til 50 Personer. Da Klokkeren var lidt over 18, tog man Plads. Jubilaren sad mellem Forstander Arne Møller og »Gamle Fatter«, og Lærernes Husassistenter vartede op ved Bordet. Organist Ribers holdt den egentlige Festtale. Derefter var Ordet frit. Den ældste af Steensens tilstedeværende gamle Elever var Viggo Asmussen, dimitteret

1898, nu Lærer i Ørslev Underskov ved Ringsted. Baade han og en meget stor Mængde andre Elever samt Professor N. A. Larsen og Seminarielærer Benzon talte — sidstnævnte paa Vers. Der var indløbet en Mængde Telegrammer. De blev oplæst af Skoleinspektør Boolsen.

Der var hele Aftenen en udmærket Feststemning, og Samtalerne og Drøftelsen af de gamle Minder gik livligt for sig lige til Klokken halvtolv, da de sidste af Festsdeltagerne rejste bort, medens »Den gamle Borger« blev sunget.

Steensens Villa »Steensbo«, opført 1912.

AFSKEDSFEST FOR J. F. JOHANSEN

DE 25. September 1935 blev der paa Palace-Hotellet i København holdt Afskedsfest for Herr Johansen. Han overtog 1896, da Beyerholm og H. Mortensen forlod Jonstrup, Mortensens Fysiktimer og Beyerholms Regne- og Matematiktimer og kom til at bestride dem i saa at sige det samme Aaremaal, som hans Formænd havde haft deres, og han var, mens man i Borghjeds Ministertid arbejdede for at faa Jonstrup nedlagt, med iblandt dem, der stred haardest imod Planen. Af begge disse Grunde var det naturligt, at mange Jonstrupperere ønskede at sige ham et velment: Farvel og Tak!

Ideen til Festens Afholdelse var udgaet fra Jonstrupsamfundet, og paa den berammede Dag mødtes saa 88 Festsdeltagere med de fire særligt Indbudte, nemlig foruden Ægteparret Johansen ogsaa deres paa Jonstrup fødte Søn, Dr. phil. Holger Johansen, og dennes Hustru. Blandt de Tilstedeværende var foruden de mange gamle Elever ogsaa Seminariets Lærere med Forstander, Dr. Arne Møller og hans Hustru i Spidsen, desuden Stig Bredstrup, Professor N. A. Larsen, Skoleinspektør R. C. Mortensen og de pensionerede Seminarielærere Steensen og Lunddahl.

Det vil være umuligt at referere alle de mange Taler, der blev holdt, — de oste, som naturligt var, i rigt Maal dels Alvor, dels Humor ud over Forsamlingen ikke alene under selve Festmaaltidet men ogsaa under det derefter følgende Punschesold. Det samme gælder Sangene, og ind imellem dem brød et Par Gange »Og hør Du gamle, gamle Borger« — denne Opsang, der stadigvæk over en mystisk Magt over de Jonstrupske Slægter.

Som Ordstyrer fungerede Førstelærer Jørgen Hegelund. Hædersgæsten var placeret mellem Professor N. A. Larsen og sin gamle Forstander *Bredstrup*. Dennes Tale kan refereres saaledes:

En Dag i Forsommeren 1896 stod jeg ved mit Vindue og saa op ad Maaløvvejen. Det var en for Jonstrup skæbnsvanger Tid. Nogle gamle Veteraner var gaaet bort. Først Carl Mortensen, saa Provst Tidemand, Hans Mortensen og Beyerholm. Nu var der nogle Lærereboder ledige, og det var en Ansøger til et af disse, som jeg ventede. Jeg havde paa Fornemmelsen, at han vilde blive en af de ny. Ganske vist kendte jeg ham slet ikke, men jeg havde haft Brev fra Professor Hans Olrik. Derfor ventede jeg ham med en særlig Spænding. Og saa kom han ned ad Vejen med raske, stærke Skridt og op til mig. Det var Hr. Johansen. Og det blev ham.

En Dag i August saa jeg igen Hr. Johansen gaa ind i Seminariegaarden. Jeg syntes, at han saa noget anderledes ud end den første Dag, jeg saa ham. Det forekom mig, at hans Ansigt bar Præg af en vis Bekymring, et vist Mismod. Og jeg husker ganske tydeligt, at jeg gættede paa, hvad Grunden vel kunde være til denne Forandring. Vi havde Optagelsesprøve, den første i min Tid. Den kom det Aar saa sent, fordi jeg havde fundet, at det var rimeligt, at de ny Lærere kom til at fungere ved den Lejlighed. Der var modt 13 Aspiranter, det var det hele. Jeg gættede paa, at Hr. Johansens formentlige Mismod hang sammen med dette ringe Tal, og at han i det hele gik og tænkte paa de Vanskeligheder, som kunde vente ham og os alle. Selv var jeg heller ikke fremmed for saadanne Tanker. Hvordan skulde det vel gaa os unge, ukendte og uprøvede Mænd, der skulde til at tage Arbejdet op efter gamle, kendte og prøvede? Kunde vi bære Jonstrup ind i en ny Dag? Kunde vi vinde Folks, især gamle Jonstrupperes Tillid? Begyndelsen var ikke lovende — 13 ny Elever. Det uheldige Tal kom dog ikke til at virke skræmmende; der var een af dem, som snød os og gik til et andet Seminarium, efter at vi havde optaget ham.

Men saa tog vi da fat. Vanskeligheder var der, og Fejl blev der begaaet, især af mig. Efterhaanden gik det dog — op og ned, frem og tilbage, men det gik dog.

Disse fjerne Aar bliver mig mærkværdig nærværende i Dag, nu jeg staar her for at bringe Hr. Johansen en Tak fra det gamle Jonstrup, der ikke er mere. Til at bringe ham denne

Tak mener jeg, at ingen kan være nærmere end jeg, og ingen kan gøre det med større Oprigtighed.

Jeg bringer da Hr. Johansen Jonstrups Tak for hans Lærergerning i de mange Aar. Der er naturligvis dem, der kunde tale bedre om denne end jeg, nemlig hans gamle Elever; men jeg kender dog ogsaa noget til, hvad han har været som Lærer ved sin store Dygtighed, sin Pligttroskab og aldrig svigtende Flid og Interesse. Naar Klokkerne ringede ind, hørtes straks Hr. Johansens stærke, raske Skridt gennem Mellemgangen. Han var ikke slet saa præcis til at gaa, naar det ringede ud. Det var en Fejl, og den fik han aldrig aflagt.

Det sker undertiden, at gamle Lærere ved den bestandige Gentagelse, det uafsluttede om igen og om igen stivner i en Rutine, der er som Trædemøllens. Dette blev ikke Tilfældet med Hr. Johansen. Fra sin første til sin sidste Skoledag er han gaaet til sine Timer med en inderlig Glæde. Derfor levede han nede i Klasserne et lykkeligt Lærerliv, der paa det skønneste harmonerede med det lykkelige Hjemliv ovenover.

Men jeg har mere at bringe ham det gamle Jonstrups Tak for end hans udmærkede Lærergerning. Jeg takker ham for, hvad han var for Seminariet ved sin Personlighed, ved sin Mandighed, sin Klogskab og Fæstethed. Ogsaa disse Egenskaber blev højt vurderede af hans Elever. Han søgte aldrig efter Popularitet. Dertil var han for klog. Han vidste godt, at den Lærer, som gør dette, altid bliver gennemskuet, og det laa da ogsaa hans Natur saa uendelig fjernt. Men Eleverne havde en ubetinget Tillid til ham, og han skuffede dem aldrig. Altid var han rede til at hjælpe enhver med Raad og Daad, som søgte ham.

Men disse hans Egenskaber maatte vi, hans Kolleger, i en ganske særlig Grad agte ham for. Ved vore Lærermøder i Lærerraadet, ved vore Drøftelser af Seminariets Forhold havde hans Ord Vægt. Han elskede sit Seminarium. For denne Kærlighed takker det gamle Jonstrup ham. I en farefuld Tid, da det truede med, at Seminariet skulde nedlægges, blev han en af dem, der allermest bidrog til at redde det. Derfor gjorde Jonstrupsamfundet ham til sit Æresmedlem, og derfor er det, at

Jonstrupsamfundet har taget Initiativet til Afholdelsen af denne Fest paa hans 70-Aars Fødselsdag.

Jeg tror, at det almindelige Indtryk af Hr. Johansen er, at han i en fremtrædende Grad er et Forstands- og Viljesmenneske, og det er sikkert rigtigt, men han er ogsaa en Mand, som har Hjertet paa det rette Sted, altsaa ikke paa Læben. Han har vist det overfor Jonstrup, men ogsaa i mit personlige Forhold til ham har jeg mærket det, og derfor vil jeg ogsaa have Lov til at takke ham paa mine egne Vegne. Jeg mindes en Vinterdag paa Jonstrup og en Sommerdag i Farum, da jeg sad ene og dybt bedrøvet under tunge Sorger. Da lød der stærke og raske Skridt uden for min Dør, og Hr. Johansen kom ind til mig og blev mig til Trøst ved sit Komme og de Ord, han sagde til mig.

Kære Hr. Johansen! Nu flytter De over paa den anden Side af Vejen, og derfra vil De have det ny Jonstrup for Øje. Men De vil ikke glemme det gamle Jonstrup, Deres gamle Medlærere og Deres gamle Elever.

Og saa, Jonstrupperne, vil vi rejse os og hylde vor gamle Lærer og Ven!

Forstander, Doctor *Arne Møller* bragte først en personlig Tak fra den yngre til den ældre. Han havde, sagde han, erfaret, at »til Raad er Gubben en herlig Gæst«. Dernæst bragte han en Hilsen paa det *nuværende* Seminariums Vegne som Bredstrup havde gjort det paa det *gamle* Seminariums. I de sidste Aar har »Det Kongelige Skolelærerseminarium« vel nok gennemgaaet den største Krise, siden det blev ødelagt af Englænderne og flyttet fra Blaagaard herud. Det har to Gange været nedlagt i min Tid, siden 1929 — det vil sige *paa Papiret!* Den sidste Gang endog af Folketinget. Jeg har imidlertid aldrig troet, at det vilde blive til Alvor med Nedlæggelsen, selv naar det var den almindelige Mening, at nu var det forbi med Jonstrup.

Hvad der til syvende og sidst bestemte Jonstrups Skæbne, kan det maaske være vanskeligt at sige. Mange Ting kan have virket ind. Fra mine Forhandlinger ved jeg, at det blandt andet har spillet en Rolle, at vi for nogle Aar siden fik indrettet saa store og gode Lokaler for Undervisningen i Fysik og Kemi. Det

kan derfor siges, at Johansen har sin Del af Æren for, at Jonstrup ikke blev nedlagt. Ikke alene indirekte som enhver god Lærer ved det trofaste Arbejde, han har øvet her i de mange Aar, men ogsaa direkte ved den store Andel han har i Indrettelsen af disse Lokaler.

Derfor beder jeg her i Dag om Lov til paa Seminariets Vegne at ophænge et Billede af Johansen i de Lokaler, som han har været med til at faa indrettet, og hvori han har begyndt Arbejdet under nye Former. Det skal ogsaa minde om, at han derved har givet en anskuelig Undervisning i, hvorledes der kan laves noget, efter Tidens Fordringer, brugbart ud af den gamle Seminariebygning.

Jørgen Hegelunds Tale for Fru Johansen kan, sammen med de to foran anførte, betragtes som Festens højofficielle. Hegelund gav i varme og hjertelige Ord Udtryk for, at der som Baggrund for Johansens dygtige og trofaste Indsats som Lærer laa et Hjemliv. Kraftkilden til den levende Arbejdsglæde, der kendtes i hver eneste Undervisningstime fra først til sidst, var et stilfærdigt og lykkeligt Hjemmets Liv. For dette skal Fru Johansen have sin Del af Æren. Hun fortjener sin store Del af Takken for, hvad Herr Johansen kom til at betyde for os som Lærere. Til denne saa velfortjente Hyldest føjer vi vore varme og hjertelige Ønsker for Fru Johansen om gode og lyse Fremtidsaar i det nye Hjem, i de gamle kendte og inderligt kære Jonstrupske Omgivelser.

Professor *N. A. Larsen* udtalte, at han kunde for sit Vedkommende bevidne Hr. Johansen sin ubetingede Anerkendelse som en dygtig og paalidelig Seminarielærer paa Jonstrup dels gennem personlige Indtryk ved mange Besøg paa Seminariet, dels ved Censorerne anerkendende og gunstige Udtalelser, som ikke forringedes ved, at der af og til kunde være en Meningsforskel. Seminarielærer Johansen har i mange Aar været Medlem af det lille Udvalg, der bestemmer de Opgaver, der gives i skriftlig Regning ved Optagelsesprøven. I de Møder, som i den Anledning holdtes, var det en Fornøjelse at se Herr Johansen

fremlægge Sagen og motivere sin Opfattelse i en Diskussion med de to andre Udvalgsmedlemmer, Frøken Lütken og Førstelærer Attrup.

Lasthein tog som Udgangspunkt det kendte Billede af den Jonstrupske Lærerforsamling. Han karakteriserede hver enkelt af de gamle Lærere, takkede for de gode Minder og for den Opdragelse, Lærerne havde forstaaet at bibringe de forskelligartede Unge. De karakterfulde, flittige og udprægede Personligheder, der virkede paa Jonstrup, formede afgørende de Unge og blev deres aandelige Fædre. Tilbage af den gamle Stab er nu kun Rudolf Benzon. Som den næstsidste traadte nu Johansen fra. Han har ranket Ryggen paa de drømmende Borgere. Han har opdraget dem ved sin Omhu, sin Flid og sit Krav om Flid. Hans ransagende, forskende Blik har seet igennem ethvert Forsøg paa at bluffe ved Overlegenhed og Nonchalance. Dette Blik, der stadig syntes os at ville afdække nye Lag i det Menneske, der blev ramt af det, har fulgt hans Elever senere i Livet og har vistnok reddet mange fra at nojes med det, som Herr Johansen foragtede mest af alt, som han sammenfattede under Begrebet Kelnerdannelse.

Viceinspektør *Oluf Egerod* fremhævede Fordelen ved de mange forskelligt indstillede Lærere, der kunde paavirke Eleverne i forskellig Retning. Det, der især betog os ved Hr. Johansen, var, at han paa Grundlag af den Examen, vi selv forberedte os til, paa egen Haand havde arbejdet videre og var naaet op til noget for os unge Mennesker saa stort som en Seminarielærer. Vi saa ligesom et Ideal, et Arbejdsmaal i denne »selfmade man«, var stolte af, hvad en af vore egne kunde drive det til.

Skoleinspektør *R. C. Mortensen* omtalte samtlige de Lærere, der siden 1809, da Seminariet installeredes paa Jonstrup, havde boet i den Embedsbolig, Johansen nu skulde forlade, og som derefter aldrig mere skulde fungere som Bolig, men vilde blive anvendt i Undervisningens Tjeneste.

Dr. phil. *Holger Johansen* takkede paa egne og Hustrus Vegne Festsomiteen for Indbydelsen og begrundede paa forskellige Maader, at hans Faders 70-Aarsdag ikke kunde være bleven fejret paa en smukkere og for hans Fader mere tilfredsstillende Maade end den blev ved denne Fest. Han sluttede med at fremsætte Ønsket om gode Fremtidsaar for sin Fader.

Adskillige andre Talere havde Ordet og aflagde derigennem baade direkte og indirekte utvetydige Vidnesbyrd om den Betydning, Johansens støtte, solide Undervisning har haft for Seminariet. Med særlig Opmærksomhed paahortes selvfølgelig Johansens egen Tale:

Forst en Tak til Jonstrupsamfundet og de mange, der er modt. Naar jeg ser tilbage paa de mange svundne Aar, har jeg kun Grund til at være taknemlig. Der tegner sig for mig en lys og lykkelig Barndom, der levedes i en afsides landlig Egn — Ryslingeegnen, hvor der den Gang var stærk aandelig Bevægelse. Konfirmationsalderen var lidt vanskelig for mig. Jeg havde helst fortsat Skolegangen; men det var den Gang noget ukendt paa Egnen. Jeg virkede ved Landvæsenet i 3 Aar. Men saa blev jeg klar over, at jeg maatte »til Bogen«. Det var da almindeligt, at unge i Bondestanden i et saadant Tilfælde blev Skolelærere, ganske enkelte Præster. Allerede som Barn var jeg klar over, at jeg ikke kunde være Præst. Jeg valgte Lærergeneringen, ikke fordi jeg folte et Kald, men fordi det var den mest farbare Vej til aandeligt Arbejde. Jeg har aldrig fortrudt dette Valg. En udmærket dygtig Lærer forberedte mig til Seminariet. Det var Simon Sørensen i Rudme Friskole. Hos ham gjorde jeg Bekendtskab med Matematik og Fysik, og jeg blev stærkt optaget af disse Fag — og ogsaa af Botanik. Men jeg var ikke ensidigt indstillet, saa andre Fag fik, hvad der tilkom dem. Siden blev jeg Elev paa Gjedved Seminarium, der da havde flere meget dygtige og solide Lærere, som ogsaa var tiltalende Personligheder. Jeg havde rigt Udbytte her — ogsaa af Samlivet med Kammeraterne.

Efter at jeg havde faaet Eksamen, var jeg saa heldig straks at faa en Plads, der var som skabt for mig, nemlig ved Dalby-

neder Fortsættelsesskole Nord for Randers. Den var oprettet og blev ledet af Stedets Folkeskolelærer, Egens. Den havde en Realafdeling og var delvis Kostskole. Her lærte jeg at undervise og at omgaa unge Mennesker — og jeg fik god Lejlighed til at fortsætte min egen kundskabsmæssige Uddannelse.

Jeg har beskæftiget mig en Del med Spørgsmaalet: Hvilke Egenskaber maa en Mand besidde for at du til at være Leder? Jeg har samlet en Række Udtalelser fra virkelig betydelige Ledere. De udmunder i dette: Han maa have Evne til at samarbejde med andre, til at skabe *Tryghed og Tillid* hos sine Medarbejdere. Min afdøde Ven, hin gamle Skolebestyrer, var en Mand, der kunde skabe Tillid. Vi unge Lærere, der arbejdede hos ham, fik den rette Indstilling.

Jeg blev i den Plads i 9 Aar — men mit Maal var stadig at blive Lærer ved et Seminarium. 1895 oprettedes Statens Lærerhøjskole — dette Navn fik den først senere med Professor Hans Olrik som Forstander. — Jeg blev Elev her — læste Matematik og Fysik — og det blev Professor Olrik, der bragte mig i Forbindelse med Jonstrup. Da jeg kort før min Ansættelse skiltes fra Forstander Bredstrup, sagde han: Om De faar Embedet, kan jeg ikke sige; Jonstrups Fremtid beror paa, om de to Embeder, der nu er ledige, bliver rigtigt besatte — en Udtalelse, der gjorde det bedste Indtryk, og som viste, at Forstanderen var Skolemand.

Jeg kom til Jonstrup, og min Virksomhed her skal jeg ikke komme ind paa. Den kender De. Jeg har ikke haft Evner og Trang til overfor Eleverne at missionere eller at udvikle for dem, hvad jeg mente om de mange Ting, man kun kan have en subjektiv Indstilling overfor; men jeg haaber, at ingen har været ukendt med mit Forhold til Livets fundamentale Ting: Ret og Uret, Sandt og Usandt, Godt og Ondt.

Det er de reale Fag, jeg har undervist i. Har de noget med Personligheds- og Karakterudvikling at gøre? Ja, de har haft det for mit Vedkommende, og jeg føler mig overbevist om, at de ogsaa har det for mange andres. Den Redelighed, den Nøjagtighed og den Selvkritik, som disse Fag kræver, kan ikke undgaa at paavirke dem, der arbejder med dem.

Det er næsten 40 gode og lykkelige Aar, jeg har levet paa Jonstrup. Jeg har haft en stærk Trang til at yde mit Bidrag til det gamle Seminariums Bevarelse, men jeg har aldrig været saa naiv at mene, at det er mig, der har reddet det.

Seminarieret bliver, hvor det har været i mere end 125 Aar — og jeg bliver ved Jonstrup. Det skulde glæde mig, om gamle Jonstruppere vilde se ind til mig, naar de kommer derud.

Der blev sunget 5 Sange. De to af dem findes af særlige Grunde aftrykt andetsteds her i Aarbogen. Den ene: Jonstrup! Dit Navn kalder Minderne frem, vakte saa megen Bevægelse, ogsaa i den nærmeste Tid efter Festdagen, at Steensen blev opfordret til at give den en særlig Melodi. Derved vilde den som en Sang, der ogsaa i Fremtiden lod sig bruge, faa et endnu stærkere Jonstrupsk Præg.

Den anden: Jonstrup Vang! Mindebo! vakte en lignende Bevægelse, idet det allerede paa selve Festaftenen blev gjort gældende, at naar der til dens 3 første Vers blev føjet en anden Slutning end den, der udelukkende havde netop denne Fest for Øje, vilde ogsaa den blive en Jonstrupsang, som ogsaa senere Slægter kunde synge ved selskabelige Sammenkomster.

De 3 andre Sange holdt sig alene til den muntre Side af Tilværelsen og var affattede udelukkende efter denne særlige Fests Behov. Den ene var mærket K. B. (1915), og er altsaa forfattet af Kaj Bang, den samme, som skrev den Sang, Steensen senere satte en særlig Melodi til. Trods al Respekt for og Tak til Forfatteren anføres her kun det første Vers. Et og andet Sted maa Aarbogen af Pladshensyn se at beskære det Stof, der foreligger.

Se, Regning er et grinagtigt Fag,
det bruges dagligt, i alle Lag,
det er ikke svært,
og naar det er lært,
saa faar man det — aa, saa kærl.

Der gives ingen større Lyst,
 der findes ingen bedre Trøst,
 end hvad jeg her med mandig Røst
 vil raabe ud
 som et Bud:
 Hvis du vil klare dig fint og godt,
 i Livets Skærgaard, i stort og smaat,
 saa husk da blot
 det lille Bud:
 »Det gælder at regne den ud.«

Ligeledes anonymt fremkom (men Alle ved, at Forfatteren er Kr. Kristiansen, dimitteret 1918) følgende Vise:

Melodi: Å kjöre vatten å kjöre ve.

En gammel Borger har lagt sit Kridt,
 er steget ned fra Lærestolen,
 og Lærebogen, lidt arbejdsslidt,
 har fundet Hvile i Reolen.
 Dit Øre mødes af en fjern Musik
 fra JONSTRUPLÆGTERNE, der kom og gik.
 Er Timen endt,
 du har fortjent
 lidt Varme af Septembersolen.

Her fik du Arbejdets Lampe tændt
 i mangen, ak lidt søvrig Hjerne;
 vi sikkert ved, det er aldrig hændt,
 at du tog fejl af Skal og Kerne.
 Dit lune Smil var med i Timens Slid,
 endskønt du kræved' af os mer end Vid.
 Du kendte bedst
 Arbejdets Fest,
 Eksemplet gav du glad og gerne.

Du kan jo nok for din Tanke se,
hvor vi med »ubekendte« stredes,
og en og anden blandt os maaske
endnu ved Mindet stille ledes. —
Her kommer Galilei, utilpas —
i lange »Støvler« — Hr. Pytagoras,
og sidst et Vrag,
affældig svag,
af stakkels gamle Arkimedes.

Dog gik vi trygt til det grønne Bord
og lufted' Regneteorien,
du vidste nok med et lille Ord
at løse op for Energien. —
Som gammel Borger sveg du ej dit Kald:
Da Tidens Røster varsled' Borgens Fald,
greb du din Pen,
vækked' igen
for gamle JONSTRUP Sympatien.

Vi flokkes om dig i Dag til Fest
og lader Mindets Kilder springe.
I Skæmt og Alvor vor Æresgæst
vi vil en Tak af Hjertet bringe.
Vi kalder JONSTRUP frem i Ord og Sang,
vi har jo fælles et »Der var engang«.
Ej vemodstyst,
nej, frejdigt lyst
den gamle Borgers Skaal skal klinge.

Sluttelig følger helt og holdent denne — ligeledes anonyme —
matematisk-fysiske Vise.

HR. JOHANSENS VERDEN

Melodi: Du gamla, du fria.

Naar Morgenens hilstes af Hanernes Gal,
Johansen sprang muntert ud af Køjen.
Hans Passer, hans Kridt og hans store Lineal
blev fundet uden alt for megen Søgen,
og saa begyndte Sliddet han og Møjen.

Han terped med Spirerne Regel de tri,
at »tælle den« lærte de tillige,
at »regne den ud«, naar de kendte til π
og endnu mer' Mystik fra Tallets Rige,
— men syv og ni lod han ej være lige.

Til Middag han spiste af »Rho«er en Skok
— og nødig jeg vil paa Skrøner byde;
men jeg har nu hørt og saa passer det nok,
at de, i Fald han ret dem skulde nyde,
var kogte i Papins bekendte Gryde.

Af Maden han aldrig dog +kæbet blev;
nej tappert han tøjled' sine Kilo!
Med Korder han kæmped', Trapezkunst han drev,
Tangenterne han slog foruden Hvil. — O!
han holdt saa slank sig som en Grev Danilo.

I ultrarødt Skær staar Johansen i Dag,
— da han har for stedse veget Skansen —
thi det er for alle saa afgjort en Sag,
at den er helt i Vinkel med Johansen,
og derfor rækker vi ham Hyldestkransen.

Efter Punschesoldet blev Johansen og hans Frue kørt i Bil hjem til Jonstrup, — ikke, fordi Punschen havde nødvendig-gjort det, men fordi det horte med til Programmet, at Hæders-gæsten skulde hentes og bringes.

Forud for Festen var der i »Folkeskolen« For den 29. August og »Københavns Kommuneskole« for den 30. August udstedt følgende Opfordring: 40 Aar paa Jonstrup. Den 25. September fylder Seminarielærer J. F. Johansen, Jonstrup, 70 Aar og falder dermed for Aldersgrænsen. Henved 40 Aars flittige og dygtige Seminarievirksomhed afsluttes, og det gamle Seminarium mister igen en af sine karakteristiske Personligheder. Hans Indsats for Bevarelsen af Jonstrup er anerkendt af alle, og ved sit Eksempel som Lærer har han været med til at præge Arbejdet i mangfoldige Skoler Landet over.

I Bevidstheden om, at mange Jonstrupperne gerne vil være med til at fejre og takke den Mand, som vi alle samles om med Sympati og Respekt, har undertegnede taget Initiativet til Afholdelse af en Fest paa Palace Hotel i København Onsdag den 25. Sept. Kl. 6½.

Indtegningen til Deltagelse sker ved Indsendelse af 8 Kr. paa Giro 1457 til Jonstrupsamfundets Kasserer, Ordruphøjvej 24, Charlottenlund. Der serveres: Varm Ret, koldt Bord, Øl, Kaffe og Punsch. Det ses meget gerne, at Deltagerne medtager Damer. Paaklædningen er tvangfri. Indtegningen maa helst ske omgaaende og senest den 20. September.

<i>P. Andersen, Hjørlande.</i>	<i>Stig Bredstrup, Farum.</i>
<i>K. Frigast Hansen, København.</i>	<i>Edvard Hansen, København.</i>
<i>H. P. Hansen, Storehede Skole.</i>	<i>J. Hegelund, Ulstrup.</i>
<i>V. Heinsen, København.</i>	<i>H. Bahne Jensen, København.</i>
<i>A. Lasthein, København.</i>	<i>V. Mathiasen, København.</i>
<i>R. C. Mortensen, København.</i>	<i>E. Ougaard, Farum.</i>
<i>O. Skaalum, Hareskov.</i>	<i>Wilh. Thomsen, Charlottenlund.</i>
-

JONSTRUPMINDER

JONSTRUPSAMFUNDET TILEGNET

Jonstrup Vang! Mindebo!
Maal for vore Ungdomslængsler,
Vokseplads for stærke Trængsler
og for Fred og Sjælero. —
Gode, dybe, stærke Minder,
født i Glæde og i Sorg,
end os binder til din gamle, hvide Borg.

Gamle Borg! Smil og Sang
af sig selv vor Læbe fødte,
første Gang vort Øje mødte
dig -- med Skov og Sø og Vang.
Men da Afskedsstunden fulgte,
slored' Taarer sidste Blik,
medens dulgte Lofter gennem Sjælen gik.

Jonstrup Vang! Mindebo!
Her vi vandred' glad fornøjet
gennem Skoven ud til »Øjet«,
ud til stille Fred og Ro.
Bautasten staar Vagt om Minder,
Minder, som aldrig kan dø, —
Minder her fra Borgen og fra Skov og Sø.

Gamle Borg! End en Gang
hilser dig en Sonneskare.
For vi atter bort maa fare,
synger vi din Mindesang.
Du trods Tid og Rum os binder,
binder med din Mindekrans. —
Jonstrupminder altid staar i Ungdoms Glans!

B. Christensen.

De tre første Vers af denne Sang udgør en Del af den, der blev sunget ved Afskedsfesten for Johansen (se foran). Det fjerde Vers er senere sat til. I den Skikkelse, Sangen derved har faaet, anbefales den til almindelig Brug ved Jonstrupfester.

Jonstrup!

K. STEENSEN, 12. Oktober 1935.

Moderato con moto.

FORSPIL

mf

The introduction consists of two staves of music in 4/4 time, marked *mf*. The right hand features a series of chords, while the left hand provides a simple harmonic accompaniment.

mf

Jon-strup! Dit Navn kal-der Min - der-ne frem, Min-der fra Ung-dom-mens

The first line of music includes the vocal melody and piano accompaniment. The lyrics are: "Jon-strup! Dit Navn kal-der Min - der-ne frem, Min-der fra Ung-dom-mens". The music is marked *mf*.

her - li-ge Da-ge, Min-der fra Bor-gen, der blev os et Hjem,

The second line of music continues the vocal melody and piano accompaniment. The lyrics are: "her - li-ge Da-ge, Min-der fra Bor-gen, der blev os et Hjem,".

mf

hvor-til i Tan-ken vi sø - ger til-ba - ge. Slæg-ter vil kom-me og

The third line of music concludes the vocal melody and piano accompaniment. The lyrics are: "hvor-til i Tan-ken vi sø - ger til-ba - ge. Slæg-ter vil kom-me og". The music is marked *mf*.

Slæg - ter gaa, Jon-strup, dit Navn vil be - stan - dig staa!

f Jon - strup, Jon - strup, Min - der - nes Borg!

Kranset af Marker og skærmet af Skov
 ser vi fra Bakken de ældgamle Mure,
 tæt ved din Dør følger Bonden sin Plov;
 selv har du pløjet en dybere Fure,
 thi du har aabnet de unges Sind,
 saaet et Frøkorn i Foraarsvind.
 JONSTRUP, JONSTRUP! Kundskabens Borg!

JONSTRUP i Sommersol, Regn eller Blæst,
 altid trods Tidernes Gang dog den samme.
 Hverdagens Arbejde blev til en Fest
 svøbt af Naturen i skønneste Ramme.
 Mænd førte an, gav os Haab og Tro,
 viste os Vejen ad Lysets Bro.
 JONSTRUP, JONSTRUP! Manddommens Borg!

Vandringsmand! Stands her ved Borgen din Gang,
lyt for en Stund til de Toner, der klinger,
jubilende Latter og sommerlys Sang,
det er den Hilsen, som Ungdommen bringer.
JONSTRUP er Frisindets lyse Slot,
Ungdommens Livsmod den kaarne Drot.
JONSTRUP, JONSTRUP! Ungdommens Borg!

Slægter vil komme, og Slægter vil gaa,
Fortid og Nutid og Fremtid du ejer.
Tider kan skifte, men Borgen vil staa,
staa som en Bauta, hvor Danebrog vajer.
JONSTRUP, vor Moder, vi fik dig kær,
Sønner dig hylde fra fjern og nær.
JONSTRUP, JONSTRUP! SLÆGTERNES BORG!

Kaj Bang.
(Dimitteret 1915).

Denne Sang blev ved Johansen-Festen (se foran) sunget paa Melodien Slesvig, vort elskede, omstridte Land. Efter Opfordring har Steensen senere sat en særskilt Melodi til den, og i den Skikkelse som Sangen derved har faaet, maa den endnu bedre end før egne sig til almindelig Brug ved Jonstrupfester.

TRÆK AF JONSTRUPS NYESTE OG NYERE HISTORIE

Af J. F. Johansen.

JONSTRUPS Tilværelse har i de fire Aar 1931—1934 været baade usikker og omskiftelig. Under saadanne Forhold opstaar og spredes der let urigtige Fremstillinger. Et Par af mine Bekendte mødte paa en Rejse i Sommeren 1935 en Fremstilling, som havde meget lidt med Virkeligheden at gøre. Da de fortalte mig dette, slog det ned i mig: Det retteste er, at der, medens Rigtigheden endnu kan kontrolleres, i Jonstrupbogen bliver givet en Fremstilling af Hovedfaserne i den Begivenhedsrække, der førte til Jonstrups Bevarelse. Samtidig blev jeg ogsaa paa det rene med, at det var nødvendigt i Tilslutning hertil at give en Del Træk fra den foregaaende Periode.

Det har været mig magtpaaliggende kun at medtage, hvad der er blevet Historie. Jeg maa derfor bede Læserne lægge Mærke til de to Afsnits forskellige Karakterer:

I det første Afsnit har jeg kun behandlet de Begivenheder, der førte til og sluttede med Jonstrups Forbliven, og de Byggearbejder, som er udførte i Perioden. Derimod har jeg slet intet medtaget om Seminariets indre Forhold i dette Tidsrum, da de ifølge Sagens Natur endnu er uafklarede.

Anderledes er det med andet Afsnit, der omfatter en Periode, som nu tilhører Historien. Her har jeg foruden at redegøre for Byggeforetagender medtaget en Del Træk om indre Forhold, Træk, der var karakteristiske for det, man har kaldt det Stig Bredstrupske Jonstrup, og som ikke bør forsvinde i Glemselens store Beholder.

I. Fra Perioden 1930—1935.

Da Undervisningsministeriet var ved at forberede Lovforslaget om den firaarige Læreruddannelse, anmodede man omkring Nytaar 1930 Statsseminarierne om at besvare Spørgsmaalet: Hvad vil det koste ved Seminariet at indrette et fjerde Klasseværelse og et mindre Undervisningslokale? Det var et udpræget Kontorspørgsmaal. Det burde have lydt: Hvad vil det koste at ombygge Seminariet saaledes, at det paa tidssvarende Maade kan optage en firaarig Seminarieundervisning?

Saa vidt jeg ved besvarede de fleste Seminarier ikke udelukkende det stillede Spørgsmaal, men ogsaa det, der burde være stillet.

Paa Jonstrup havde der lige fundet et Forstanderskifte Sted. Den ny Forstander, der var ukendt med Forholdene, tog Spørgsmaalet bogstaveligt og henvendte sig kun til Arkitekt og Haandværkere. De kom til det Resultat, at naar Seminarielærer Kejser fraflyttede sin Lejlighed, vilde Sagen kunne ordnes med en Udgift paa ca. 35 000 Kr. — De andre Statsseminarier forlangte meget større Summer.

Det forlangte Beløb var ganske utilstrækkeligt. Jonstrup manglede langt mere end halvandet Klasseværelse. For mine Fag manglede der tidssvarende Undervisningslokaler til Fysik og Kemi. Da Forstanderen uden at have forhandlet med Lærerne havde besvaret Ministeriets Spørgsmaal, fandt jeg det rettest at begrænse mig til mit eget Omraade, skønt jeg ikke kunde undgaa at se, at der manglede meget paa andre Punkter. Jeg udarbejdede straks en Plan med Tegninger til Laboratorier, Auditorium m. m. Det var den, der senere i alt væsentligt blev gennemført. Jeg overgav den til Forstanderen, som henlagde den i Arkivet til senere Brug.

Seminarieloven blev vedtaget i Foraaret 1930. Der blev derefter af Ministeriet nedsat et Byggeudvalg, der skulde undersøge Forholdene paa Statsseminarierne og sørge for de nødvendige Ombygninger. Det aflagde i Efteraaret 1930 et Besøg paa Jonstrup.

Den Beretning, det afgav om Tilstanden her, var misvi-

sende, men den sluttede dog med en Udtalelse om, at Jonstrup kunde ombygges til et brugeligt Seminarium. Beretningen tyder paa, at Udvalget havde fæstet sin Hovedopmærksomhed ved det mindre væsentlige.

Der fandtes da en gammel forfalden Bygning, som før 1897 indeholdt Læseværelser til Eleverne, men som i mange Aar ikke havde været i nævneværdig Brug. Den indeholdt en Del gammelt Skrammel.

Indtil 1911 var der ansat en Økonom ved og knyttet Landbrug til Seminariet. Der fandtes endnu et Par Landbrugsbygninger, som i en Snes Aar ikke havde været brugt efter deres Bestemmelse, og som derfor ikke var i god Orden.

Paa Seminariets udstrakte Lofter var der i Aarenes Løb ophobet meget Skrammel og meget Snavs. Der havde været Kornloft til Økonomen, og en stor Loftsplads havde hørt til den Forstanderbolig, som blev ophævet 1904.

I Hovedbygningen kunde man finde en Del krinklede Gange, som var fremkomne, da Elevsovesalene blev nedlagt 1904, og man paa en billig Maade skulde indrette en Del Elevværelser. De var begrænset af Bræddeskillerum, som let kunde borttages.

Hvorfor var meget af dette ikke fjernet for længe siden?

Nogle af Rummene i de gamle Bygninger blev brugte, og de kunde ikke undværes, uden at de blev erstattet med andre, d. v. s. uden ny Bekostning. Et Statsmaskineri arbejder tungt og holder ikke af den Slags Udgifter.

Det Billede, Byggeudvalget tegnede af Jonstrup, var forvansket, fordi det havde en gal Fordeling af Lys og Skygge. Sidst i Januar 1931 fremsatte Ministeriet et Lovforslag, der bl. a. gik ud paa, at Jonstrup og Skaarup Statsseminarier skulde nedlægges og erstattes med et Dobbeltseminarium i Slagelse. — Dette Forslag faldt i Rigsdagen.

Til Ombygning af Statsseminarierne var der paa Finansloven for 1931—32 optaget de Beløb, de hver for sig havde opgivet som Svar paa den i Begyndelsen af Artiklen nævnte Forespørgsel, for Jonstrups Vedkommende altsaa 35 000 Kr. Disse Beløb skulde komme til Udbetaling i tre paa hinanden følgende Aar.

Til Held for Jonstrup var der flere Seminarier, som ikke kunde udnytte Pengene i Finansaaret 1931—32. Det medførte, at Jonstrup straks fik hele sit Beløb og ikke 11—12 000 Kr. til Raadighed.

I Sommeren 1931 ombyggedes der livligt:

Paa 1. Sal i *Østfløjen* indrettedes der Lokaler til Undervisningen i Fysik og Kemi, i alt 4 velegnede og velbeliggende Rum samt et stort For-Rum, som i Fremtiden kan optage Instrumentskabe. De blev godt udstyrede med Installationer og Materiel. I Efteraaret 1930 havde jeg indgivet en Plan i alle Hovedtræk. Da jeg manglede Erfaring om mange tekniske Enkeltheder, satte jeg mig i Foraaret 1931 i Forbindelse med en kyndig Mand, Lektor Poul Jørgensen; han blev antaget som Ministeriets og Byggeudvalgets Raadgiver.

Ved Anskaffelse af Apparater m. m. til Laboratorierne havde jeg en værdifuld Hjælp i den mangeaarige Censor, Fru Dr. phil. Kirstine Meyer, og ved den særlige Anskaffelse til Specialundervisningen tillige i Lektor Chr. Jensen.

I denne Forbindelse kan der være Grund til at nævne, at en gammel Elev, Lærer Fredslund Hansen, Dyrlev Skole, i 1930 forærede Seminariet en meget smuk Samling Apparater, han selv havde fremstillet: en Transformator, mange Elektromotorer m. m.

I *Vestfløjen*, af hvilken Hr. Kejser var flyttet ud, blev der foretaget en gennemgribende Ombygning. Indvendig i selve Vinkelen blev der bygget en anselig Trappeopgang fra Kælder til Loft. I Stuen blev der indrettet en Sløjdsal og paa 1. Sal en Tegnesal. Byggearbejderne i denne Fløj blev ikke helt afsluttede, da der ikke var Penge nok til Raadighed.

Fra først af var det Hensigten, at den biologiske Undervisning skulde have haft alle de Lokaler, som Biologi og Fysik-Kemi hidtil havde raadet over. I 1932 antog Planerne paa Foranledning af Censor, Professor Steenberg, og med Seminarielærer Hauchs Tilslutning en anden Form. Man besluttede, at Biologien skulde have Plads paa 1. Sal i Vestfløjen, hvor der var særdeles gode Betingelser.

Ministeriet havde skaffet de nødvendige Beløb til Ombyg-

ningen; men denne kom ikke til Udførelse, fordi der fremkom en ny Plan om Seminariets Nedlæggelse og Statens Køb af Vordingborg Seminarium.

Oprindelsen til denne Plan bliver der næppe nogen Sinde kastet fuldt Lys over. Da den var strandet, sagde jeg til Vordingborg Seminariums nuværende Forstander Niels Juel: Vi har aldrig kunnet forstaa den Plan, da den for Staten maatte betegnes som urimelig baade i økonomisk og pædagogisk Henseende. Hertil sagde han: Vi syntes, at vi ad den Vej bedst kunde overvinde de Vanskeligheder, som taarnede sig op for os. Dette kan være rigtigt nok. Men det var dristigt at forlange Landets ældste og bedst beliggende Seminarium nedlagt af den Grund.

Adskilligt tyder paa, at det ikke var en pludselig opdukket, men en gennem Aar vel forberedt Plan, man her stod overfor. Der havde i mange Aar været nær Forbindelse mellem det radikale Parti og Personer, der var knyttet til Vordingborg Seminarium. En indflydelsesrig, radikal Folketingsmand havde et Par Aar arbejdet for Planen. Da man fra Jonstrups Side henvendte sig til ham, sagde han kort: Jonstrup skal nedlægges og Vordingborg overtages.

Planen var i al Hemmelighed lagt godt til Rette, og der var i store Dele af Lærerstanden paa Sjælland skabt urigtige Forestillinger om »det ny og veludstyrede« Vordingborg Seminarium paa den ene Side og det gamle, nærmest umulige, Jonstrup paa den anden. Enkelte Medlemmer af Danmarks Lærerforenings Bestyrelse var hildet i disse Forestillinger, og var alt andet end Jonstrup gunstige.

Der var utvivlsomt dog dem i Undervisningsministeriet, der var betænkelige ved Planen, og som følte sig mere tiltalte af den Plan, som snart kom frem, da man ikke havde kunnet hemmeligholde Planen om Vordingborg, nemlig at Staten skulde nedlægge Jonstrup og overtage Femmers Seminarium. — Det blev ogsaa denne, Ministeriet valgte i første Omgang.

Jonstrups Venner var længe stærkt handicappede. — Fordi man hører, at et Ministerium beskæftiger sig med Spørgsmaalet om Ændringer vedrørende en Statsinstitution, kan man ikke

møde op med Raad og Anvisninger. — Saaledes som Sagen laa, kunde derimod Ejerne af de private Seminarier og deres Venner blandt Politikerne arbejde for deres Sag.

Først paa et ret fremskredet Tidspunkt meddelte Ministeriet Jonstrups Forstander, hvad der var i Gære.

Men i et Aar — fra April 1933 til April 1934 — undgik Dr. Arne Møller omhyggeligt selv at tage Stilling til Sagen. I dette Aar har jeg ikke faaet Gange baade fra Folk paa og uden for Jonstrup faaet Spørgsmaalet: Hvorledes er Forstanderens Stilling til Nedlæggelsen? — ofte ledsaget af Tilføjelsen: Mon han egentlig har noget mod en Flytning? — Jeg maatte altid svare: Jeg kan ikke udtale mig derom, da jeg ikke kender Forstanderens virkelige Stilling.

Da jeg havde faaet Kendskab til Ministeriets Plan, kunde jeg ikke lade være straks at skrive noget ned, som talte mod den og for Bevarelsen af Jonstrup. Det blev det første Udkast til den Henvendelse, som Jonstrupsamfundet senere rettede til Rigsdagen. Jeg bad Forstanderen gennemlæse det nedskrevne.

Dr. Arne Møller havde over for Ministeriet sagt, hvad rigtigt var, at Jonstrup maatte have Adgang til at udtale sig om Sagen. En saadan Udtalelse fremkom ogsaa, og den fremhævede meget, der talte for Jonstrups Bevarelse — og intet imod; men den fremkom under saadanne Omstændigheder, at jeg ikke kunde undgaa at faa det Indtryk, at Forstanderen ikke ønskede selv at tage Stilling, men at han paa den anden Side ønskede at give Jonstrups Venner Lejlighed til at fremsætte deres Mening om Nedlæggelsen. Hvad der skete i det paafølgende Aar, forstærkede dette Indtryk.

I Foraaret 1933 var Dr. Arne Møller næppe Tilhænger af en Flytning til Vordingborg; men han afviste den ikke. Derimod tyder adskilligt paa, at hans Stilling til den Plan, som snart rykkede i Forgrunden: Overtagelsen af Femmers Seminarium mod Nedlæggelsen af Jonstrup, var en anden.

Saaledes sagde Dr. Møller i Forsommeren 1933 gentagne Gange til mig paa en ret paafaldende Maade: »Man kan ikke nægte, at det er rimeligt, at Hovedstaden faar et Statssemi-

narium.« Disse Udtalelser blev Aarsag til, at der i Jonstrupsamfundets Henvendelse til Rigsdagen kom til at staa: »Men er det ikke ogsaa rimeligt, at Sjælland med omliggende Øer og Bornholm har et Statsseminarium, og er det rimeligt til Fordel for København at nedlægge det Statsseminarium, som disse Landsdele har haft i 125 Aar?«

Saaledes som det hele udviklede sig, kunde man ikke undgaa at faa et bestemt Indtryk af, at det ikke kunde nytte, at Jonstrups Venner henvendte sig til Ministeriet. Skulde Jonstrup reddes, maatte det ske ved Rigsdagens Hjælp.

I Sommerferien 1933 holdt Aargang 1908 af Jonstrups Dimittender 25-Aars Jubilæumsfest. Forstander Bredstrup og de gamle Lærere var indbudte. Her foreslog jeg, at Jonstrupsamfundet skulde tage Affære over for Rigsdagen, hvis der blev forelagt et Lovforslag om Jonstrups Nedlæggelse. Forslaget vandt Tilslutning, og man anmodede mig om at udarbejde Henvendelsen.

Mod Slutningen af Aaret holdt Jonstrupsamfundet Bestyrelsesmøde i København. Forstander Dr. Møller og jeg var indbudte. Her forelagdes og drøftedes Udkastet til ovennævnte Henvendelse. Dr. Møller deltog ikke meget i Forhandlingen, men stillede sig velvillig over for Henvendelsen. Han fremsatte bl. a. følgende Udtalelse: Hvis man ikke vil gøre noget for Elevernes Boligforhold paa Jonstrup, maa Seminariet nedlægges. — Denne Udtalelse blev Anledning til, at der i Henvendelsen kom til at staa: »En Del af de nævnte Bevillinger skal anvendes til Køkkener, Baderum m. m. til Eleverne. — Hvis man ikke i København vil give Eleverne saadanne Indretninger, saa sparer man naturligvis de dertil nødvendige Udgifter. Men det turde blive vanskeligt at godtgøre det rimelige i at stille Eleverne langt ringere i København, end man vil stille dem paa Jonstrup. Og vil man ikke det, kommer man op paa ganske andre Udgifter end paa Jonstrup.«

— — Selv om der ikke skete andet paa Jonstrup, end at Elevværelserne blev ordentlig vedligeholdte, vilde Eleverne komme til at bo bedre og sundere her end i København. Den mangeaarige socialdemokratiske Folketingsmand Ludvigsen fra Jyllinge, der

for en Del Aar siden havde haft en Søn som Elev paa Jonstrup, sagde: Jeg kender Boligforholdene begge Steder; jeg skulde ikke have noget af at sende min Søn til København af Hensyn til disse.

I Begyndelsen af 1934 blev Lovforslaget om Nedlæggelsen af Jonstrup og Statens Overtagelse af Femmers Seminarium forelagt i Folketinget. Jonstrupsamfundet fik ved R. C. Mortensens Hjælp Henvendelsen til Rigsdagen færdig saa betids, at den i smuk Form kunde omdeles før første Behandling. — Ved denne var Socialdemokraterne anbefalende, Venstre og de Konservative afvisende. De Radikale overraskede ved at afvise Overtagelsen af Femmers Seminarium, men gik stærkt ind for, at Staten skulde overtage »det ny og veludstyrede Vordingborg Seminarium«.

Kort efter, at Folketingsudvalget var nedsat, aflagde det et Besøg paa Jonstrup. Minister Borgbjerg og Departementschef Barfod var med. Undervisningslokalerne til Fysik og Kemi var de eneste, der var helt færdige. Her begyndte Udvalget sin Rundgang. Jeg, der her var tilstede, benyttede Lejligheden til meget kort at give et Rids af Hovedbygningens Historie og gode Egenskaber. Jeg fremhævede stærkt dens store Rummelighed og bad Udvalget her i disse Lokaler lægge Mærke til, hvad man med en rimelig Bekostning kunde bringe ud af den.

Udvalgets Besøg var kortvarigt. Bilerne holdt i Gaarden for at køre Udvalget til Vordingborg.

Det vilde være urigtigt ikke at nævne, at det forlod Jonstrup med et uheldigt Indtryk af Seminariet og meget misfornøjet med den Maade, hvorpaa Lokaler og Inventar var vedligeholdet med Hvidtning, Maling m. m.

Misfornøjelsen med Lokalers og Inventars Tilstand var berettiget. Den var tidligere falden baade besøgende Censorer og Seminariets Lærere for Brystet. Det maa dog indrømmes, at et enkelt Udvalgsmedlems Kritik blev overdrevet helt ud i det meningsløse.

Forslagets Behandling i Udvalget unddrager sig Offentligheden. Der kan dog ikke være Tvivl om, at Vordingborg Seminariums Venner baade i og uden for Rigsdagen var meget virksomme.

Spørgsmaalet om Femmers Seminarium gled ret hurtigt bort, og det saa en Tid ud til, at alle Forhandlinger kunde strande. Saa erstattede Ministeren pludselig Femmers Seminarium med Vordingborgs, og efter nogen Tids Tovtrækkeri indtraf det overraskende, at Venstre i Folketinget gav Ministerens sidste Forslag sin Tilslutning. Jonstrups Venner havde søgt at afværge dette, men forgæves.

— Der var i Udvalget en udpræget Kulde for ikke at sige Uvilje mod Jonstrup. Hvis Venstres Afstemning i Folketinget var, hvad man maatte antage, et Udtryk for Venstres Indstilling i en Helhed, var Jonstrups Skæbne afgjort.

Kort efter Forslagets Vedtagelse i Folketinget indtraf Seminarielærer Steensens 40 Aars Jubilæum. Her var Professor N. A. Larsen tilstede. Han gav os igen lidt Haab ved at sige, at der var Tradition for, at Landstinget i Skolesager indtog en selvstændig Stilling. Vi forstod, at Professor Larsen over for Medlemmer af Landstinget vilde lægge sit Lod i Vægtskaaen til Fordel for Jonstrup.

Af Jonstrups Lærere havde Hauch hele Tiden været virksom for Seminariets Bevarelse. Vi fortsatte vore Bestræbelser over for Landstinget. I dette havde Jonstrup Venner baade i Socialdemokratiet, Venstre og det konservative Folkeparti.

Efter Folketingets Afstemning skete der en Forandring i Forstander Dr. Møllers Stilling. Fra da af arbejdede han for Jonstrup og gjorde det med Iver.

— Der har været enkelte, som har beskæftiget sig med Spørgsmaalet: *Hvem* har reddet Jonstrup? I Sandhedens Interesse maa der siges: Der findes ingen enkelt Mand, som har reddet Seminariet. Det hele var betydeligt mere sammensat. — Det var ikke faa, der virkede for Jonstrups Bevarelse.

Uden for Rigsdagen kan nævnes Professor N. A. Larsen og Forstander Bredstrup, der var Formand for Jonstrupsamfundets Bestyrelse. Der er ogsaa Grund til at nævne Overlærer H. P. Hansen, Storehede Skole, der talte Jonstrups Sag over for de Radikale, som jo ogsaa tilsidst stemte for Jonstrups Bevarelse.

Da Lovforslaget var overgaaet til Landstinget, kom Eleverne paa Jonstrup til mig i Anledning af, at de tænkte paa at henvende sig til Tinget for at yde deres Bidrag til Jonstrups Bevarelse. Min allerførste Tanke var: Mon det kan nytte? — Den efterfulgtes øjeblikkelig af: Det kan i hvert Fald ikke skade, og det kan være rigtigt, at Rigsdagen faar at vide, at de Elever, som er paa Jonstrup, ikke deler Folketingets Opfattelse af Seminariet. De udarbejdede derefter en Henvendelse, som blev underskrevet af praktisk talt alle Elever og godkendt af Forstanderen, og sendte en Deputation til Landstinget, hvor den blev vel modtaget, og de fik adskillige Blade til at optage Henvendelsen og Radioavisen til at udsende Meddelelse om den.

I *Landstinget* sad de to gamle Jonstrupelever, H. C. Andersen og Johansen, Middelfart. De arbejdede begge ivrigt for Jonstrups Bevarelse. Stegger-Nielsen fik som Formand for Landstingsudvalget stærk Indflydelse paa Afgørelsen. Ogsaa Jensen-Klejs's og Jepsen Christensens stilfærdige og myndige Virken havde stor Betydning.

I *Folketinget* havde Jonstrup i mange Aar haft en støt Talsmand i Vesterager. — Venstre i Folketinget havde over for Jonstrup bragt sig i en mærkelig Stilling; det afholdt sig fra at stemme, da Lovforslaget kom tilbage fra Landstinget.

Efterhaanden var det aabenbart gaaet op for mange Medlemmer af de forskellige Partier saavel som for Centraladministrationen, at det i Virkeligheden var urimeligt at ombytte Jonstrup med Vordingborg.

Hvad var det, der atter reddede Jonstrup — denne Gang sikkert for lang Tid?

Man tager næppe fejl ved at sige: Det var Jonstrups ualmindelig gode naturlige Betingelser; sikkert ogsaa i nogen Grad dets smukke Historie og gode Traditioner, skont adskillige i vore Dage ikke synes at forstaa den store Værdi, der ligger heri.

At Mennesker, der her har levet rige Ungdomsaar, faar en stærk følelsesbestemt Indstilling for Jonstrup, og at Lærere, der gennem mange Aar har levet og virket her og gjort heldige

Erfaringer, faar det samme, er forstaaeligt; men det er ikke tilstrækkeligt til at berettigge Jonstrups Forbliven.

Det er derimod det, at en helt objektiv og uhildet Undersøgelse af Forholdene og Vilkaarene paa Jonstrup vil føre alle, der har noget Kendskab til og Forstaaelse af unge Menneskers Psykologi, til det Resultat, at Jonstrup ogsaa i vore Dage er et ideelt Sted for et Seminarium. — Lad mig nævne, at Fru Dr. phil. Kirstine Meyer og Professor Dr. phil. J. Møllerup, der som Censorer i mange Aar har besøgt alle Landets Seminarier, flere Gange har udtalt dette meget stærkt over for mig. Endvidere har jeg gentagne Gange hørt forhenværende Undervisningsminister Byskov sige: Jonstrup er Landets bedst beliggende Seminarium; det er meningsløst at nedlægge det.

— — I det for Jonstrup saa kritiske Aar 1934 havde Seminariet været derude i 125 Aar. Tanken om en Jubilæumsfest dukkede op flere Steder. Jonstrupsamfundets Bestyrelse beskæftigede sig med den, og ved et Lærermøde fremsatte Seminarielærer Hauch under de andre Læreres Tilslutning en Henstilling til Forstanderen om at ansøge Ministeriet om et Tilskud til F'estligheden; ogsaa Jonstrupsamfundets Bestyrelse kom til det Resultat, at Initiativet burde udgaa fra Seminariet. — Man kan ikke andet end beklage, at Forstander Dr. Møller mente paa egen Haand at kunne bestemme, at der ingen Jubilæumsfest skulde være.

125-Aars Jubilæer er maaske ikke helt almindelige. Men Jonstrups Stilling var i Sommeren 1934 heller ikke almindelig. Der kunde paa dette for Seminariet mest kritiske Tidspunkt være Grund for Seminariets Venner til endnu en Gang at dokumentere, at det bød paa saa store Værdier, at det var ufor-svarligt at nedlægge det.

Uovervindelige Vanskeligheder for at afholde en Fest paa Seminariet var der ikke. I Sommertiden kan der altid skaffes Plads paa eller nær ved Jonstrup; men Fest blev der altsaa ikke.

I Henseende til ydre Forhold har den Skærsild, Jonstrup gennemgik 1933—34, været heldig.

Undervisningsministeriet havde været saa forudseende, at det paa Finansloven for 1934—35 havde faaet en Bevilling paa 150 000 Kr. til Ombygning af Jonstrup Statsseminarium, hvis det ikke blev nedlagt. Denne Sum var altsaa til Disposition i Efteraaret 1934.

Da Rigsdagen besluttede at lade Jonstrup bestaa, stillede den — og det gælder ikke mindst det socialdemokratiske Parti — det Krav, at Seminariet skulde sættes i forsvarlig Stand.

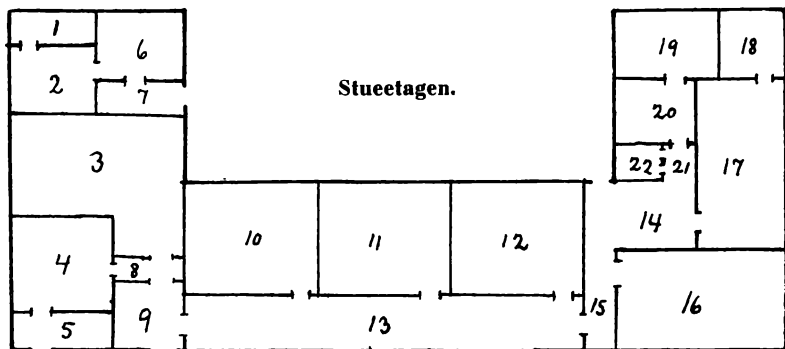
Dette Krav har det tidligere nævnte Byggeudvalg søgt at efterkomme. Den stærke Sparsommelighed, som prægede dets Virksomhed i 1931, var nu lagt til Side. Allerede ved dets første Besøg paa Jonstrup efter Lovens Vedtagelse bestemtes det, at Hovedbygningens Midtfløj skulde underkastes en gennemgribende Ombygning, hvad der ikke tidligere var paatænkt. Der er Grund til at fremhæve, at Udvalgets Formand, Departementschef Barfoed, saavel som Forstanderen har vist Ombygningen stor Interesse og ofret den meget Arbejde. Det samme gælder ogsaa kgl. Bygningsinspektør Varming og hans Konduktør, Arkitekt Barfoed.

— De tre gamle Bygninger, der blev nævnt Side 2, er blevet nedrevne, saa den gamle Hovedbygning er kommen til at ligge frit.

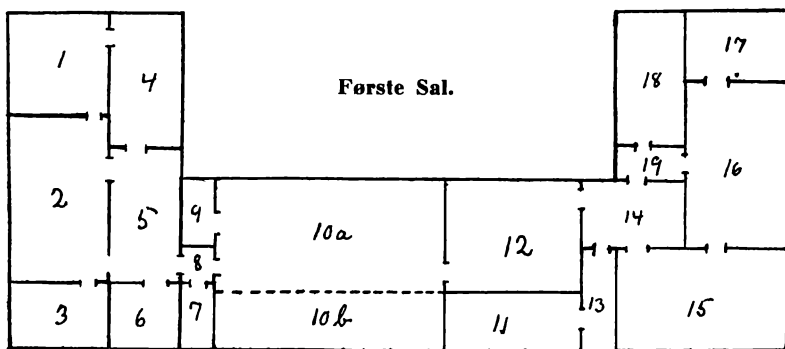
Da det formodentlig har Interesse for mange gamle Elever, har jeg lavet nogle primitive Rids, der giver en nogenlunde rigtig Fremstilling af Lokalernes Fordeling og Storrelse i Hovedbygningen.

I *Elevbygningen* er eet Værelse (til Gaardsiden) i hver af de tre Etager inddraget og udstyret med Haandvaske, Brusebade og W.C. I Stueetagen er der inddraget 3 Værelser mod Øst: eet til Køkken, to er slaaet sammen til Spisestue. I Loftsetagen er der indrettet 4 ny Elevværelser (mod Øst).

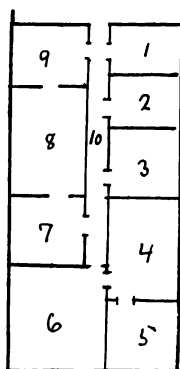
Begge Lærerboliger i *Gymnasliksalsbygningen* inddrages og ombygges til Elevværelser. I Stueetagen er der indrettet 6 Elevværelser (4 mod Syd), Køkken, Brusebad og W.C. Paa 1. Sal skal der laves noget tilsvarende. — I Kælderetagen er Badeantægget ved Gymnastiksalen bleven udvidet og smukt istandsat.

1. og 2. Rimeligvis Avisstue.	13. Gang (Vandrehal, Aula).
3. Elevernes Dagligstue.	14. Trapperum.
4. Klasseværelse for Børneskolen.	15. Gang.
5. Forrum hertil.	16. Tegnesal.
6. Rimeligvis Lægeværelse.	17. Sløjdsal.
7. Gang med Toiletrum.	18. Oplagsrum.
8. Gang.	19. Klasseværelse for Børneskolen.
9. Trapperum.	20. Forrum hertil.
10. 11. og 12. Klasseværelser for henholdsvis 1., 2. og 3. Klasse.	21. Gang.
	22. Toiletrum.

1. Fysisk-kemisk Auditorium.	11. Forstanderkontor.
2. Elevlaboratorium.	12. Klasseværelse (4. Klasse).
3. Kemisk Laboratorium.	13. Gang.
4. Fysisk Samling.	14. Trapperum.
5. Forrum.	15. Biologisk Laboratorium.
6. Trapperum.	16. Biologisk-geografisk Auditorium.
7. Toiletrum.	17. Undervisningsmidler.
8. Gang.	18. Lærerværelse.
9. Bibliotekarkontor.	19. Gang.
10. Biblioteksrum.	

**Kælder-
etagen.**

1. Brændselsrum for Portneren.
2. Rengøringsrekvisitter.
3. Toiletrum.
4. Brændselsrum.
5. Vandværkets Pumper.
6. Kedelrum.
7. Trapperum.
8. Rulle- og Tørrestue.
9. Vaskerum for Portneren.
10. Gang.

Kun under Vestfløjen er der Kælder.

I Tilslutning til Gymnastiksalen er der opført en lille Træbygning til Gymnastikredskaber.

— Ombygningen har vist, at Jonstrupsamfundet havde Ret, naar det i Henvendelsen til Rigsdagen hævdede, at Seminariet, særlig den gamle Hovedbygning, frembød ualmindelig gode Pladsforhold.

Hvis man vilde have opnaaet noget tilsvarende i Vordingborg eller København — eller i en eventuel ny Seminariebygning, var man kommen op paa meget store Udgifter — og man havde sikkert faaet betydelig ringere Laboratorie- og Biblioteksforhold.

Det *biologiske* Laboratorium er godt udstyret efter en Plan, som er udarbejdet af Professor Steenberg, og har særdeles gode Lysforhold. I Auditoriet er der i Skabe og en Montre anbragt en Mængde Undervisningsmidler.

Bibliotekssalen har en Gulvflade paa ca. 140 m² og er meget smuk. Den punkterede Linie paa Ridset viser en tosidet Reol, der deler Salen i to Rum: 10 a er Læsesal med Haandbibliotek; 10 b kaldes Bogmagasin og rummer Udlaansbiblioteket.

En ny Seminariebygning vilde formodentlig have faaet en monumental Indgang og Trappeopgang, hvad den gamle Hovedbygning ikke har. Men denne er i al sin Enkelhed en smuk Bygning med gode Linier, især set fra Nordsiden. Den vil komme til at tage sig smukt ud i Landskabet.

Af Ridsene fremgaar, at Placeringen af Lokalerne er rigtig

god, naar man ser bort fra de to Klasseværelser til Børneskolen.

Det er Mening, at Seminariets nærmeste Omgivelser ogsaa skal bringes i Orden.

Den gamle Hovedbygningens Indre ligner nu Nutidens Skoler betydelig mere end før. Det hele gør et saa smukt og tiltalende Indtryk, at Tanken om at nedlægge Seminariet maa være skrinlagt for lange Tider.

Er der Grund til at ønske mere for Seminariet? — Ja! — En ny Gymnastiksal og den gamles Anvendelse til Festsal. Dette kommer vel ogsaa en Gang; men foreløbig maa det undværes.

II. Fra Perioden 1896—1929.

Jonstrup *begynder* ikke med 1935. Det havde da 125 Aar bag sig. Ogsaa i bygningsmæssig Henseende hviler det ny Jonstrup paa Fortiden. I den Periode, der her behandles, skete der baade store Forandringer i det indre og omfattende Nybygninger.

1896 raadede Seminariet over *Hovedbygningen, Gymnastiksalbygningen, et gammelt Udhus, hvori der var indrettet smaa Læseværelser til de to ældste Klassers Elever, samt tre yderst jorfoldne Landbrugsbygninger*. I den ene af disse fandtes Portnerboligen. — Yngste Klasses Elever maatte udføre deres Hjemmearbejder i Klasseværelserne.

I 1896 anmodede Ministeriet Forstander Bredstrup, der havde gjort opmærksom paa det uholdbare i Stillingen, om at undersøge, hvorvidt der kunde være Grund til at flytte Seminariet. Man henledte Opmærksomheden paa Gentofte og Haslev.

Forstanderen sammenkaldte et Lærermøde. Meget kunde der ikke komme ud af Drøftelsen. Men det var klogt og rigtigt gjort af Forstanderen. Vi unge Lærere, der lige var ansatte, fik straks det Indtryk, at han ikke opfattede Seminariet som »sit«, men som »vort«. Der blev fra første Færd knyttet et Samarbejde og Fællesskab, som holdt sig, til Forstander Bredstrup i 1929 tog sin Afsked, og som var til Held og Gavn for Seminariet saavel

som for os, der virkede ved det, og som paa Grund af dette Forhold følte os meget nær knyttet til det.

— Man besluttede at lade Seminariet blive, og der blev begyndt paa en omfattende Række Byggearbejder. I Jonstrupbogen 1934 Side 6 og 7 er der nævnt de fleste af dem.

I 1896 tænkte ingen paa at forandre Seminariets Karakter som Internat. Man gik ud fra, at der stadig skulde være en Økonom, som skulde bespise Eleverne og drive det Landbrug paa op mod 30 Tdr. Land, som var knyttet til Seminariet dels som Vederlag til Økonomen, dels som Emolumenter til Forstander og Lærere.

Der maatte derfor skaffes ordentlige Bygninger til Landbruget. 1897 blev der bygget en ny Staldbygning, der foruden Hestestald indeholdt Vaskehus, Rullestue m. m., og i de følgende Aar en ny Ko- og Svinestald, der tillige indeholdt en stor Vognport, og endelig en ny Ladebygning, som ogsaa havde Brændselsrum til Seminariet og til Lærere.

Ser man paa den lange Række af Byggeforetagender, som blev afsluttet 1912: Elevbygning, Hestestald, Børneskole, Kloakanlæg, Portnerbolig, Kostald, Ladebygning, Forstanderbolig, Anlæg af Vandværk, samt en Del indre Ombygninger og betydelige Inventaranskaffelser: ny Skoleborde, nyt Klaver, Flygel, Ombygning af det store Orgel o. m. m., saa forstaar man, at der hertil medgik store Summer; hvor store, tør jeg ikke sige.

Ved Ombygningen i 1935 er der anvendt ca. 150 000 Kr. og i 1931 ca. 35 000 Kr. Men disse Kroner er jo »mindre end halve«, og Arbejdslønnen ligger nu, ikke blot nominelt, men ogsaa reelt, meget højere end i Aarene omkring 1900.

Hvis man omsætter de Værdier, der paa Jonstrup blev anvendt i Tidsrummet 1896—1912, til Nutidens Kroneværdi, kommer man adskilligt op over de 185 000 Kr., der blev anvendt i Aarene 1931—35.

Med 1912 betragtedes Byggeforetagenderne ingeniunde som afsluttede. I 1914 var der udarbejdet en Plan til Anlæg af W.C. Paa Grund af Verdenskrigens Udbrud blev Beløbet hertil fjernet fra Finanslovforslaget.

Krigen bragte ikke blot en Standsning af meget, men ogsaa

en Forandring af alle Værdier. Efter dens Afslutning toges der igen fat paa Jonstrup.

I Begyndelsen af 1919 blev der indlagt Elektricitet overalt paa Seminariet; dette maatte ikke blot betale Installationen, men ogsaa en betydelig Sum til Ledningen fra Ballerup til Jonstrup.

I 1924 blev der foretaget en gennemgribende Istandsættelse af Østfløjens Stueetage og her indrettet en smuk Dagligstue til Eleverne. — Denne Istandsættelse medførte, at selve Byggeudgifterne i 1931 til Fysik- og Kemilokalerne blev minimale.

— Det var aabenbart rigtigt, naar der i Jonstrupsamfundets Henvendelse til Rigsdagen stod: »Staten kan hverken lade det omfattende og værdifulde Bygningsanlæg forfalde eller henligge unyttet, uden at der ødes store Værdier.«

Alle Byggearbejderne i denne Periode var nødvendige, og de kom vist ogsaa i den rigtige Rækkefølge. De berørte kun selve Undervisningslokalerne i mindre Grad, selv om der ogsaa her skete kendelige Fremskridt, som senere skal omtales.

Det vil være rigtigt at se paa Følgerne af de mange Byggearbejder. Man glemmer let Fremskridtene, naar de først er der.

Overgangen i 1897 fra de smaa, lave og mørke Elevværelser i den gamle Udhusbygning til de ny, høje og lyse Værelser i den nuværende Elevbygning var stor — ogsaa derved, at denne sidstnævnte Bygning havde Læseværelser til samtlige Elever. Det var et Fremskridt af mere indgribende Betydning end det med Brusebade og Køkkener i 1935. — Der havde i Gymnastiksalsbygningen været Brusebade til Disposition siden 1912.

Indtil 1901 *skulde* Eleverne have Kosten hos Seminariets Økonom. Dette gav — særlig i de senere Aar — Anledning til staaende Strid og Misfornøjelse; ogsaa til Avisskriverier. Der blev — uden Resultat — af Forstander Bredstrup gjort Forsøg med en Forandring af Spisereglementet.

I Forsommeren 1900 blev der fra Elevernes Side gjort et kraftigt Forsøg paa at fremtvinge en Forandring. De sendte Forstanderen en Skrivelse og antydede heri, at det kunde blive nødvendigt, at de selv tog Sagen i Haand. Dette tog Forstanderen dem meget ilde op, og han reagerede for voldsomt. — I de to yngste Klasser, der jo skulde fortsætte Livet paa Jon-

strup, blev der agiteret stærkt for, at alle skulde forlade Seminariet. Et Seminarium i København lovede at modtage dem, og der blev lagt stærkt Pres paa de betænkelige.

Da jeg havde faaet Kendskab til Planen, bad jeg, uden at have forhandlet med nogen, en Elev om at bede sine Kammerater mødes med mig paa et Klasseværelse. Her søgte jeg at gyde Olie paa Bølgerne, paaviste, at ogsaa de havde begaaet Fejl, og forestillede dem det uheldige, som en Realisation af Udvandningsplanen vilde medføre baade for dem selv og for Seminariet. Jeg udtalte ogsaa min Forvisning om, at der vilde komme taalelige Forhold. Talen gjorde tilsyneladende en vis Virkning; men det afgørende blev — naturligvis — det, at mange Elevers Forældre satte sig imod, at Sønderne forlod Seminariet. — Kun ganske faa søgte til andre Seminarier. *Stillingen var dog stadig uholdbar. Striden om Besisningen greb ødelæggende ind i Seminariets Arbejde.*

Forstanderen sammenkaldte i Lobet af Sommeren et Lærermøde til Drøftelse af Sagen. Da vi kom, var vi alle, maaske paa een nær, enige om, at der maatte ske en Forandring; men ingen vidste hvorledes. Under Forhandlingen voksede Løsningen frem, uden at man kunde sige, *hvem* den skyldtes: Økonomen fik Lov at fortsætte med de Elever, der ønskede at spise hos ham; de, der ønskede at spise hos andre, kunde frit gøre det.

Nu vil man vel finde denne Ordning saa selvfølgelig, at man ikke forstaar den Lettelse og Glæde, hvormed vi forlod Mødet. — Det var ikke saa let den Gang at faa Bugt med en næsten hundredaarig Praksis, og det var ogsaa menneskeligt at tænke paa de Følger, Ændringen kunde faa for Økonomen personlig.

Ministeriet billigede, at den ny Ordning gennemførtes fra Begyndelsen af Skoleaaret 1901.

Dette Lærermøde staar for Deltagerne som et lyst Minde, der viser, at der da herskede en god Aand i Lærerkorpset og det rette Samarbejde mellem Forstander og Lærere.

Indtil 1904 havde Seminariet tre Sovesale, een til hver Klasse. Den nuværende Musik- og Festsal var Sovesal for 1. Klasse. 2. Klasses var en Del af den ny Bibliotekssal (se foranstaaende Rids). 3. Klasses laa, hvor nu Rummene 1, 4 og noget af 2 paa

1. Sal har Plads. De to ældste Klasser havde fælles Skabs- og Vaskerum i 2, 9 og noget af 5. Den daværende Trappeopgang var meget mørk og havde i Stuen Plads i 8 og noget af 3 og fortsatte paa 1. Sal i den nordlige Del af 5.

De fleste Elever fra forrige Aarhundrede vil have mange fornøjelige og muntre Minder fra Sovesalene. De fremmede et stærkt Kammeratskab, og det var for adskillige en Sorg, at de forsvandt. For de fleste skulde der dog utvivlsomt en Tilvæning til, for de befandt sig vel ved dem. Tiden var moden til deres Afskaffelse.

Denne skyldtes Forstander Bredstrup, der især i sine yngre Aar handlede hurtigt. I Sommerferien 1903 opstod hos ham Tanken om at faa bygget en ny Forstanderbolig. Den gamle, der laa paa 1. Sal i Vestfløjen og den tilstødende Del af Midtfløjen, skulde med Undtagelse af to Værelser (18 og 19) omdannes til Elevværelser; det samme skulde ske med Dele af Sovesalene med Tilbehør i Hovedbygningen. I samtlige Elevværelser skulde Eleverne fremtidig ikke blot læse, men *bo*.

Forstanderen satte sig straks i Forbindelse med Ministeriet. Ministeren, I. C. Christensen, og Kontorchef Weis kom hurtigt til Jonstrup, og de bifaldt Planen. De nødvendige Bevillinger blev optaget paa det kommende Aars Finanslov, og Byggearbejderne blev gennemført 1904.

Det var igen en betydelig Forandring til det bedre for Eleverne.

Dels samtidig, dels lidt før skete der betydelige Forandringer med Undervisningslokalerne.

Efter Ophævelsen af den tvungne Bispisning viste det sig hurtigt, at den gamle Spisesal var større end nødvendigt. Oprindeligt omfattede den Stueplansridsets 10, det halve af 11 og den tilsvarende Del af 13. I 1900 blev det vestligste Fag inddraget. I 1902 fik Økonomen Stueplanens 4 og 5 overladt til Spisestue for Eleverne, og den hidtidige Spisestue blev ved en Tværskillevæg delt i to Rum, af hvilke et større, mod Vest, blev indrettet til et haardt tiltrængt Undervisningslokale for samtlige Naturfag. Her blev ogsaa Samlingerne til Naturhistorie og Geografi opstillede. Bænkene blev amfiteatralsk anbragte omkring et

halvrundt Eksperimenteringsbord. — Den fysiske Samling var fra 1900 til 1911 opstillet i et lille Værelse, der laa mellem det lige nævnte Lokale og den velkendte Tværgang.

Den mindre Del af Spisestuen blev fra 1902 til 1911 Avisstue.

Første Klasses Sovesal blev omdannet til Musik- og Festsal, og det store Orgel blev flyttet herop. — 1905 havde Jonstrup Besøg af Statsseminariernes Forstandere og Lærere. En af dem sagde, at denne Sal var det eneste, man misundte os.

I 1904 fik Biblioteket Plads i Halvdelen af 2. Klasses Sovesal, hvor det i en Aarrække efter den Tids Forhold havde gode Kaar.

Størstedelen af 3. Klasses Sovesal blev til en Sløjdsal, der blev vel monteret. Sløjdundervisningen var dog frivillig, før Loven af 1930 traadte i Kraft.

Samtidig fik Seminariet, hvad det hidtil havde manglet, et Lærerværelse og et Forstanderkontor. De fik begge Plads paa 1. Sal (18 og 19).

1911 ophørte Seminariets Bespisning af Eleverne helt, og Økonomen rejste. De Lokaler, han hidtil havde benyttet, blev altsaa ledige. Stueplanens 6 blev Lærerværelse, 2 Forstanderkontor, og 1 blev Arkivrum. 3 laa længe ubrugt hen, 4 og 5 blev til Avisstue. Fysisk Samling fik nu gode Kaar i den forladte Avisstue.

Seminariet havde siden 1897 haft et Sygeværelse i den sydlige Ende af den gamle Elevbygning (»det gule Palæ«). Det blev nu flyttet op i det tidligere Lærerværelse og Forstanderkontor.

1912 skete det næste store Fremskridt: Seminariet fik eget Vandværk. Før 1912 maatte Vandet paa gammeldags Maade hentes i Spande fra Pumper. Der var et Par Trykpumper, ved Hjælp af hvilke Portneren kunde fylde to Tønder; men efter at Sovesalene var afskaffede, spillede de en underordnet Rolle. Værre end Besværet var dog det, at Brøndene i Aarene før 1912 ofte var tomme, saa der af og til i en Tønde maatte hentes Vand i Ballerup.

I 1895 var der ved Seminariet udført en Boring, som gav Vand nok; men det var saa jernholdigt, at det var ubrugeligt, før det

blev rensat. Der maatte bygges et Pumpeanlæg, et Iltnings- og Filtreringsanlæg og en Vandbeholder paa Bakken ved Ballerupvejen samt nedlægges flere Hundrede Meter støbte Rør og udføres talrige Husinstallationer. — Af Seminariets Beboere følte dette Fremskridt som et af de største.

Seminarielærer Steensen havde indtil 1912 boet i Stuelejligheden i Gymnastiksalsbygningen. Nu ordnede han sig saaledes med Staten, at han afgav sin Lejlighed, hvortil ogsaa Størstedelen af den underliggende Kælder hørte, købte den Have, der hørte til den nu ophævede Økonomstilling, og byggede sit eget Hus i den. Dermed aabnede der sig Muligheder for Seminariet. I Gymnastiksalsbygningens Kælder indrettedes der et Omklædningsrum i Tilslutning til Gymnastiksalen, Baderum (Brusebade og eet Karbad) samt Kedelrum. I Stuelejligheden fik Seminariet et anstændigt Haandbibliotek for Eleverne. Omkring Aar 1900 stod der nogle faa Haandbøger i Avisstuen, og selv da Antallet nogle Aar senere var bleven forøget, og der i Forstaaelse med Eleverne var skaffet Ro i nogle Aftentimer, var dette naturligvis ikke tilfredsstillende.

I Krigsaarene var Belysningsforholdene paa Seminariet skrækkelige. Man maatte hjælpe sig med en ringe Mængde Petroleum og iøvrigt anvende Karbidlamper. Saa snart der var Mulighed for det, blev der gjort Forsøg paa at faa elektrisk Lys paa Seminariet. Det lykkedes i Begyndelsen af 1919. — Fra nu af blev Vandværkets Pumper og det store Orgels Blæseanlæg drevet af Elektromotorer. Til den fysiske Samling fik vi snart en Omformer, der omsatte Vekselstrøm til Jævnstrøm.

Paa Grund af et stort Misforhold mellem Byggeudgifter og Statens Lønninger flyttede Seminarielærer Hauch i 1918 ind i Steensens tidligere Lejlighed (undtagen Kælderen). Haandbiblioteket flyttedes op paa 1. Sal i Hovedbygningens 18 og 19, hvor det blev til 1935. Sygestuen nedlagdes. Seminariet har ikke haft Sygeplejerske, saa det er rimeligt, at virkeligt syge Elever straks kommer ind paa Amtssygehuset.

Der var altsaa adskilligt, der blev omflyttet ret rigeligt, men vist aldrig til ringere Forhold.

I det første Tiaar af vort Aarhundrede var der indrettet Elev-

laboratorier for Fysik og Kemi ved mange Skoler. Da Økonomen i 1911 forlod Seminariet, var der i hans Køkken og et Par tilstødende Rum Mulighed for at faa indrettet et saadant paa Jonstrup. Seminariet indgav et Andragende herom, men Ministeriet afviste det.

En halv Snes Aar senere gntog Seminariet Forsøget, men Resultatet blev atter en Afvisning.

I een Henseende var dette maaske heldigt; thi de primitive Forhold, der da var bleven skabt, havde maaske hindret den virkelig gode Ordning, vi endelig i 1931 fik.

Det gamle Økonomkøkken laa i mange Aar hen — ubrugt og i en sørgelig Forfatning. Saa opstod Tanken om at omdanne det og et Par andre Rum til en Dagligstue til Eleverne. Dette blev gennemført 1924. Den blev monteret med Kurvemøbler og Væggene prydede med mange Billeder, hvoraf en Del var foræret af Sigvart Werner. Der blev her skabt et hyggeligt Sted, hvor Eleverne efter Undervisningstid kunde opholde sig, musicere, spille Skak og samtale. — Fru Steensen havde før sin Død 1925 begyndt at spare sammen til et Radioapparat, som hun vilde forære Dagligstuen. Efter hendes Død gennemførte Hr. Steensen hendes Plan.

1909 havde Seminariet været paa Jonstrup i 100 Aar. Dette blev i Sommerferien fejret med en Jubilæumsfest, ved hvilken mange gamle Elever mødte, ligeledes en tidligere Lærer, Provst Dahlerup.

Paa et Lærermøde blev der nedsat et Udvalg og besluttet, at dette skulde supplere sig med enkelte Elever fra tidligere Tid. Skoleinspektør Bergmann, Frederiksberg, trak et stort Læs, hvad den praktiske Ordning angaar. Han boede herude en Uges Tid før Festen. Skoleinspektør R. C. Mortensen havde Kassevæsenet under sig.

Seminariet var smukt pyntet. I Gaarden mellem Hovedbygning og Gymnastiksalsbygning var der rejst et Telt. I dette og i Gymnastiksalen blev der holdt et Festmaal.

Jubilæet havde et meget smukt Forløb — og viste tydeligt, at der er Sammenhæng mellem Fortid og Nutid for en Institution som Jonstrup, og at det er af Værdi baade for denne og

dens mange gamle Sønner, at det bliver markeret ved passende Lejligheder.

Jonstrup har Historie og Tradition. De enkelte Traditioner kan skifte efter Tidernes forskellige Kaar; men derved sprænges den Traad ikke, der knytter Sammenhængen.

Forstander Bredstrup, der ledede Seminariet i hele denne Periode, havde dyb Forstaaelse af denne Sammenhæng og besad en stærk og smuk Pietet for Fortiden og dens Værdier. Skønt hans Idealer i mangt og meget var forskellige fra dem, som den Generation af Lærere hyldede, der traadte fra, da han kom til Jonstrup, forstod og respekterede han dem og deres Arbejde. — Mange af den gamle Tids Elever syntes, i hvert Fald til at begynde med, ikke om de Forandringer, der skete paa Jonstrup; men Forstanderen forstod ved sin Takt og Pietet at opretholde et smukt Forhold til dem.

Forstander Bredstrup kunde i sine yngre Aar være for hastig og undertiden lidt for voldsom i sin Optræden over for Eleverne. Det gav naturligvis Anledning til Gnidning. Jeg vil her meddele et lille karakteristisk Træk fra et af Aarhundredets allerførste Aar.

Seminariet havde da en Elev, som paa ungdommelig Vis følte sig som Lyriker og Frihedsmand. Han foragtede de reale Fag og vilde gerne af og til knibe ud fra en Time i disse, vist ogsaa fra andre Timer. Ved en Times Begyndelse spurgte jeg, om nogen var fraværende. Skønt der blev svaret Nej, viste det sig, at nævnte unge Mand ikke var tilstede. — Paa det Tidspunkt var Eleverne i afgjort højere Grad, end det var heldigt for dem selv og for Seminariet, tilbøjelige til at dække hverandre med Smaaløgne. Jeg fandt det derfor rigtigt at sige omtrent dette til dem: De, mine Herrer, er voksne Mennesker. Naar De forlader Seminariet, skal De være Vejledere for Børn. De kan ikke være bekendt her at lyve Dem fra Deres Smaaforseelser.

Om Eftermiddagen kom to af dem op til mig og sagde: Vi indrømmer det uheldige i denne udbredte Lyven; men den hænger sammen med den Maade, Forstanderen behandler os paa. — Jeg sagde: Det mindre gode Forhold, der er mellem Forstanderen og Dem, beror væsentlig paa gensidige Misforstaaelser.

Han mener Dem det i Virkeligheden godt. De skulde gaa til ham og tale aabent ud om Tingene, saa skal De se, De kommer til Forstaaelse. De gjorde det, og det gik, som jeg havde antaget.

Der har været adskillige Elever, som ikke har kunnet komme i Samklang med Forstander Bredstrup; men de allerfleste af dem, som paa et eller andet Tidspunkt har været paa Kant med ham, vil have erfaret, at en aaben Samtale har formaaet at skabe den Forstaaelse, som manglede.

Forstander Bredstrup havde som Regel skarpt Blik for Menneskers Ejendommelighed og Egenskaber, men kunde naturligvis, som alle, tage fejl og maatte da ifølge sin Natur ikke sjældent tage groft fejl. Han besad en fin naturlig Takt, som er af uvurderlig Betydning for en Seminarieforstander, og havde en sjælden Evne til i en given Situation at finde smukke og rammende Udtryk. Han var handledygtig og besad udpræget repræsentative Evner.

Den Kreds af Lærere, som Forstander Bredstrup arbejdede sammen med fra 1896, var omtrent paa Alder med ham. Med Undtagelse af een var de lidt yngre. Da Forstanderembedet i Jelling blev ledigt i 1899, tænkte han stærkt paa at søge det. Samtlige Lærere ved Seminariet overrakte ham da en Adresse, hvori de udtalte deres Tillid til hans Ledelse af Seminariet og Ønsket om, at han vilde blive paa Jonstrup. Forstanderen blev — til Held for Seminariet, og jeg tror ogsaa til Held for ham selv. Han passede til Jonstrup og Jonstrup til ham.

Lærerne paa Jonstrup, herunder Forstanderen, arbejdede i en Helhed godt sammen, og der blev arbejdet stærkt. Saa godt som alle var meget optagne af og glade ved deres Virksomhed. — Der kunde af og til i Samtaler fremkomme nogen Kritik af en eller anden af Forstanderens Dispositioner. Men Karakteren af denne fremgaar af, at den praktisk talt altid sluttede med: Men vi ønsker alligevel ikke at faa nogen anden Forstander paa Jonstrup. — I den lange Aarrække, som kom, efter at Vanskelighederne med Madspørgsmaalet var overvundne, var Forholdene paa Jonstrup meget stabile.

Forstander Bredstrup var kommen paa den rette Hylde. At

dette med Rette kan siges om en Seminarieforstander, betyder mere end mange forstaaer. Det var ikke blot Lærerne paa Jonstrup, der havde Tillid til Forstander Bredstrup. Fra mange Aars Foreningsarbejde ved jeg, at det samme gjaldt Lærerne ved de andre Statsseminarier.

Skont Forstander Bredstrup havde et stemningsbevæget Sind havde han altid fast Grund under sine Fødder. Han kunde baade forstaa og more sig over Elevernes Smaaudskejelser. Men som Seminarieleder krævede han solidt Arbejde af dem, og han havde meget lidt tilovers for *de* ny Skoleteorier, der let vilde føre ud i Løshed og Overfladiskhed. Videnskabsmand var han ikke, men en stærk Hader af Pseudovidenskab.

Forstander Bredstrup var en god Leder af Lærermøderne; han kunde lægge Stoffet til Rette, saaledes at der fremkom en virkelig Forhandling. Gik Afgørelsen ham imod, bojede han sig loyalt og uden Bitterhed. Han forstod, at han var Leder af en Statsinstitution og ikke af sin egen Skole; han opfattede Lærerne som sine Medarbejdere og ikke som sine undergivne, og han søgte aldrig at tiltage sig en Magt og Myndighed, som var i Strid med hans Stilling.

Der var et, som laa Jonstrup fjernt i den Bredstrupske Periode — og vistnok ogsaa i alle tidligere. Jeg har for fremhævet det og vil ogsaa gore det her: Der blev aldrig spurgt om, hvor lidt man nøjedes med paa andre Seminarier, for deraf at drage den Slutning, at saa kunde vi nøjes med det samme. Paa Jonstrup skelede man hverken til højre eller venstre; men det betød ikke, at vi folte os bedre end andre.

Aldrig søgte vi at forringe Mulighederne for Elevernes Arbejde med den Motivering, at det derved blev nemmere for Forstander og Lærere.

Vi søgte at holde Jonstrups gode Traditioner i Ære.

REGNSKAB

¹/₁—³¹/₁₂ 1935.

	Indtægt	Udgift
	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Kassebeholdning pr. ³¹ / ₁₂ 1934	532 03	
Kontingenter	532 00	
Salg af Aarbøger	296 65	
54 Opkrævninger à 35 Øre	18 90	
Renter	9 65	
Repræsentation, Møder og Fester		95 80
Fremstilling af Jonstrupbogen XII		620 18
Administration og Distribution		75 00
Porto og Gebyrer		69 89
Tryksager, Couverter m. m.		32 90
Kassebeholdning pr. ³¹ / ₁₂ 1935		495 46
	<hr/>	<hr/>
	1 389 23	1 389 23

Ordruphøjvej 24, Charlottenl.

Wilh. Thomsen.

Ovenstaaende Regnskab er gennemgaaet og fundet rigtigt. Kassebeholdningen er til Stede.

Den 17. Jan. 1936.

M. Pedersen,
Søsum.

S. M. Waaben,
Sierslev.

JONSTRUPSAMFUNDETS BESTYRELSE

Forstander *Slig Bredstrup, R., Dbm., Farum, (Formand).*
Førstelærer *P. Andersen, Hjørlande pr. Slangerup. Kommune-*
lærer *K. Frigast Hansen, Islands Brygge 5², København S. Før-*
stelærer *J. Hegelund, Ulstrup pr. Gørlev, (Næstformand).* Kom-
munelærer *Wilh. Thomsen, Ordruphøjvej 24, Charlottenlund,*
Telefon: Ordrup 2492, (Sekretær og Kasserer). Seminarie-Elev
Kai Andersen, Jonstrup Statsseminarium pr. Ballerup.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Jonstrup fra Februar 1934 til Sommerferien 1934. Efter Johannes Eliassen	3
Festen for Lunddahl. Af H. C. Jensen	7
Steensens 40-Aars-Jubilæum. Efter Johannes Eliassen og K. G. Sørensen	14
Afskedsfest for J. F. Johansen	17
Jonstrupminder. Af B. Christensen, Øster Ulslev . .	30
Jonstrup. Text af Kaj Bang. Melodi af K. Steensen	31
Træk af Jonstrups nyeste og nyere Historie. Af J. F. Johansen	34
Regnskab	59
Jonstrupsamfundets Bestyrelse	59
